

T.C.
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Tezli Yüksek Lisans
Programı

SPOR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENİM SÜRECİ VE
AKADEMİK BAŞARI İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ

Ferhat ÇAKIR

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN

Yüksek Lisans Tezi

Burdur, 2016

**T.C.
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Tezli Yüksek Lisans
Programı**

**SPOR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENİM SÜRECİ VE
AKADEMİK BAŞARI İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ**

Ferhat ÇAKIR

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN**

Yüksek Lisans Tezi

Burdur, 2016

**MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 22/12/2016 tarih ve/...sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 11/01/2017 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Ferhat Çakır'ın spor lisesi öğrencilerinin öğrenim süreci ve akademik başarı ilişkilerinin incelenmesi konulu Tez çalışması Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Anabilim Dalında TEZLİ YÜKSEK LİSANS olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

- ÜYE : Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN
(Tez Danışmanı)
- ÜYE : Yrd. Doç. Dr. Endar EYUBOĞLU
- ÜYE : Yrd. Doç. Dr. Cem Sinan ASLAN

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve/..... sayılı kararı.

İMZA / MÜHÜR

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

A large, light gray watermark of the signature 'FERHAT ÇAKIR' is positioned diagonally across the lower half of the page.

21.12.2016
Ferhat ÇAKIR

ÖZET

Spor Lisesi Öğrencilerinin Öğrenim Süreci ve Akademik Başarı İlişkilerinin İncelenmesi

Ferhat ÇAKIR

Araştırmanın amacı, spor lisesi öğrencilerinin öğrenim süreci ve akademik başarı ilişkilerinin ve başarı düzeyi göre farklılıkların tespit edilerek öneriler getirilmesidir.

Araştırmaya toplam 184 spor lisesi öğrencisinin yetenek sınavı giriş puanı, TEOG puanı, alan ders ortalaması, alan dışı ders ortalamaları, YGS puanları ve diploma puanları dahil edilmiştir. Araştırmaya sadece 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında mezun olan Antalya, Aydın, Burdur, Denizli ve Isparta spor lisesi öğrencilerinin verileri dahil edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yetenek sınavı giriş puanı, TEOG puanı, alan dersleri ortalaması, alan dışı ders ortalamaları, YGS puanları ve diploma puanları, Milli Eğitim Bakanlığı'nın e-okul sistemi ve ÖSYM kamu kurum işlemleri üzerinden toplanmıştır. Verilerin toplanmasında belgesel tarama yöntemi tekniklerinden "Genel Tarama" ile "İçerik Çözümlemesi" kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde tanımlayıcı istatistiksel analizler, grupların ortalamalarının arasındaki farkın anlamlılığı için "independent sample t test", puan ortalama ilişkilerinin anlamlılığı için ise korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma grubunun puan ortalamaları ve medyan değerleri hesaplanarak yüksek ve düşük olmak üzere iki grup oluşturulmuş, karşılaştırmalar belirlenen bu gruplara göre yapılmış ve yorumlanmıştır. Verilerin normal dağılıma sahip olmasından dolayı parametrik testler uygulanmıştır. Yapılan analizler de SPSS (22.00) paket programı kullanılmış, anlamlılık düzeyi olarak 0.05 olarak kabul edilmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen veriler sonucunda, araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin TEOG başarı düzeylerine göre diploma not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($t_{182}=3,58$; $p<0,05$). TEOG puanları ile diploma puanları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($r=0,337$; $p<0,05$). TEOG başarı düzeyi değişkenine göre YGS puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($t_{182}=5,58$; $p<0,05$). TEOG puanları ile YGS puanları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($r=0,526$; $p<0,05$). TEOG başarı

düzyey değişkenine göre alan dersleri not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t_{182}=0,75$; $p>0,05$). TEOG puanları ile alan dersleri not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($r=0,098$; $p>0,05$). TEOG başarı düzyey değişkenine göre alan dışı ders not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($t_{182}=4,99$; $p<0,05$). TEOG puanları ile alan dışı dersleri not ortalamaları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($r=0,440$; $p<0,05$). Yetenek sınavı başarı düzyey değişkenine göre diploma not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($t_{182}=-2,59$; $p<0,05$). Yetenek sınav puanları ile diploma puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($r=-0,137$; $p>0,05$). Yetenek sınavı başarı düzyey değişkenine göre YGS puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ($t_{182}=0,75$; $p>0,05$). Yetenek sınav puanları ile YGS puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($r=0,050$; $p>0,05$). Yetenek sınavı başarı düzyey değişkenine göre alan dersleri not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($t_{182}=-2,84$; $p<0,05$). Sınav puanları ile alan dersleri not ortalamaları arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($r=-0,246$; $p<0,05$). Yetenek sınavı başarı düzyey değişkenine göre alan dışı dersleri not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($t_{182}=-2,84$; $p<0,05$). Yetenek sınav puanları ile alan dışı dersleri not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($r=0,671$; $p>0,05$). Yetenek sınav puanları ile TEOG puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($r=0,609$; $p>0,05$).

Sonuç olarak; spor lisesi öğrencilerinin TEOG sınavından ve yetenek sınavından almış oldukları puanlarla diploma notları, alan ve alan dışı dersler, YGS puanları karşılaştırılmış ve ilişkilendirilmiştir. Elde edilen verilere göre; spor lisesi öğrencilerinin öğrenim sürecini ve sonrasını akademik başarı anlamında TEOG sınavı etkilerken, yetenek sınavı etkilememektedir. Buradan hareketle; sportif yeteneğin gerekliliğinin yanında gerek okulda ki başarının gerekse de okul sonrası bir üst öğrenime devam etmedeki başarının sağlanabilmesi için spor liselerine giriş sınavlarında akademik başarı kriter etkisinin artırılma gerçeğinin büyük önem taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Spor liseleri, öğrenim süreci, akademik başarı, sınav başarı ilişkisi.

ABSTRACT

Investigation of Learning Period and Academic Success Relationships of Sport High School Students

Ferhat ÇAKIR

The aim of the research is to determine the differences of the learning process and the sport high school students according to the academic achievement relations and the success variable. Totally 184 students' of sports high school entry points for talent examination, TEOG score, field lesson average, non-field lesson average, YGS and graduation scores were included in the study. Only the data of students from Antalya, Aydin, Burdur, Denizli and Isparta sports high schools graduated in 2015-2016 education year were included in the research. The students who participated in the research were collected through talent examination entrance score, TEOG score, field lesson average, non-field lesson average, YGS and graduation scores, e-school system of Ministry of National Education and ÖSYM public institution processes.

In the gathering of the data, "General Screening" and "Content Analysis" were used in documentary screening techniques. Descriptive statistics were used in the analysis of the data, "Independent sample t test" was used for the significance of the difference between the groups' averages, and correlation analysis was used for the meaning of the point mean relations. The average score and median values of the study group were calculated and evaluated according to these groups, which were compared by creating two groups to be successful and unsuccessful. Since the data have normal distribution, parametric tests have been applied. Analyzes were taken using SPSS (22.00) package program and the significance level was accepted as 0.05.

As a result of the data obtained within the scope of the study, it was determined that there was a significant difference between the graduation averages according to the TEOG achievement status of the students of the sports group constituting the study group ($t_{182} = 3,58$; $p < 0,05$). A significant positive correlation was found between the TEOG scores and the graduation scores ($r = 0,337$; $p < 0,05$). It was found that there was a significant difference between YGS scores averages according to TEOG achievement variable ($t_{182} = 5,58$, $p < 0,05$). A significant positive correlation was found between TEOG scores and YGS scores ($r = 0,526$; $p < 0,05$). According

to TEOG achievement variable, no significant difference was found between grade point average scores ($t_{182} = 0,75$; $p > 0,05$). TEOG scores were not significantly related to grade point average scores ($r = 0,098$; $p > 0,05$). It was found that there was a significant difference between the TE grading achievement variable and the out of grade grade point average ($t_{182} = 4,99$; $p < 0,05$). TEOG scores and out-of-class grade points average were found to be moderately significant in the positive direction ($r = 0.404$, $p < 0.05$).

It was determined that there is a significant difference between graduation averages according to the skill test ($t_{182} = -2.59$, $p < 0,05$). There was no significant relationship between the ability test scores and graduation scores ($r = -0,137$; $p > 0,05$). It was found that there was no significant difference between YGS averages according to achievement test results ($t_{182} = 0,75$; $p > 0,05$). The result was that there was no meaningful relation between the ability test scores and YGS scores ($r = 0,050$, $p > 0,05$). It was determined that there is a significant difference between the average scores of the field courses according to skill test success variable ($t_{182} = -2.84$, $p < 0,05$). It was concluded that there was a significant low correlation between the test scores and the grade point average of the field courses ($r = -0,246$; $p < 0,05$). It was determined that there is a significant difference between the average scores of out-of-school courses according to the skill test success rate ($t_{182} = -2.84$, $p < 0,05$). The results were obtained that there was no meaningful relationship between the ability test scores and the grade average of out-of-school courses ($r = 0,671$; $p > 0,05$). The difference between the ability test scores and TEOG scores was not significant ($r = 0,609$; $p > 0,05$).

In conclusion, TEOG and aptitude test results of sports high school students have been compared and correlated with their diploma grades, area and non-area lessons and YGS points. According to the results obtained, while TEOG exam has a effect on the learning process and their academic success of sports high school students, aptitude test does not. in this regard, it has been concluded that academic success criteria effect should be raised in order to ensure success both in school and in going to school of higher level.

Key Words: Sports high schools, learning processes, academic achievement, test success relation.

TEŞEKKÜR

Yapılan bu tez çalışmasında desteğini esirgemeyen ve her konuda rehber olarak bana katkı sağlayan kıymetli danışmanım Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN hocama teşekkürü bir borç bilirim.

Yüksek lisans eğitimim boyunca bana yol gösteren ve akademik anlamda kendimi geliştirmemi sağlayan Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin tüm öğretim üyelerine sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ferhat ÇAKIR

Aralık, 2016

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ.....	x
BÖLÜM I.....	1
Giriş	1
1.1. Eğitim Kavramı	1
1.1.1.Eğitimin Amaç ve Fonksiyonları	2
1.2. Beden Eğitimi ve Spor Kavramı	3
1.3.Spor Liseleri	5
1.3.1.Spor Liselerinin Tarihsel Gelişimi	5
1.3.2.Spor Liselerine Giriş Koşulları	6
1.3.3.Spor Liselerinin Amaç ve Hedefleri	8
1.3.4.Spor Liselerinin Program Yapısı.....	9
1.3.4.1. Spor liselerinde okutulan ortak dersler.....	9
1.3.4.2. Spor liselerinde okutulan alan dersleri.	10
1.3.4.3. Spor liselerinde okutulan seçmeli dersler.....	11
1.3.4.4.Spor lisesi mezunlarının üniversiteye yerleşme durumları.	12
1.4.Akademik Başarı Kavramı	13
1.4.1. Akademik Başarıyı Etkileyen Faktörler	13
1.4.1.1. Bireysel faktörler.....	13
1.4.1.2. Aileye bağlı nedenler.	14
1.4.1.3. Okul ve öğretmene bağlı nedenler.....	16
1.5. Problem Durumu	17
1.6. Problem Cümlesi	18
1.7. Alt Problemler.....	19
1.8. Araştırmanın Amacı.....	19

1.9. Araştırmanın Önemi	20
1.10. Araştırmanın Varsayımları	21
1.11. Araştırmanın Sınırlıkları	21
1.12. Tanımlar	21
BÖLÜM II	22
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	22
3.1.Araştırma Modeli	24
3.2.Araştırma Grubu	24
3.3.Verilerin Toplanması	25
3.4.Verilerin Analizi.....	25
BÖLÜM IV	26
Bulgular.....	26
4.1. TEOG Başarı Durumuna Göre Yapılan Fark Testleri ve Korelasyon Analizlerinin Sonuçları	26
4.2. Yetenek Sınavı Düzey Durumuna Göre Yapılan Fark Testleri ve Korelasyon Analizlerinin Sonuçları.....	30
4.3. Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanı ile Yetenek Sınav Puanı Arasındaki İlişkinin Korelasyon Analizlerinin Sonuçları.....	34
BÖLÜM V	35
Sonuç ve Öneriler	35
5.1. Sonuçlar	35
5.2. Öneriler.....	39
KAYNAKLAR	41
ÖZGEÇMİŞ	47

TABLOLAR DİZİNİ

<u>Tablo</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1. Beden eğitimi ile spor arasındaki farklar	5
Tablo 2. Spor liseleri ders müfredatında yer alan ortak dersler	10
Tablo 3. Spor liseleri ders müfredatındaki alan dersleri	11
Tablo 4. Spor Lisesi mezunlarının spor eğitimi veren bazı yükseköğretim kurumlarına yerleşme oranları	12
Tablo 5. Örneklem Grubunun Kişisel Özellikleri	24
Tablo 6. Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Başarı Değişkeninin Göre Diploma Puanı Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu	26
Tablo 7. Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanı ile Diploma Puanı ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu	26
Tablo 8. Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Başarı Değişkenine Göre YGS Puanı Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu	27
Tablo 9. Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanı ile YGS Puanı Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu	27
Tablo 10. Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Başarı Değişkenine Göre Alan Dersleri Not Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu	28
Tablo 11. Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanları ile Alan Ders Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu	28
Tablo 12. Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Başarı Değişkenine Göre Alan Dışı Ders Not Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu	29
Tablo 13. Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanları ile Alan Dışı Ders Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu	29
Tablo 14. Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Başarı Değişkenine Göre Diploma Puanı Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu	30
Tablo 15. Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Puanları ile Diploma Puanı Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu	30
Tablo 16. Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Başarı Değişkenine Göre YGS Puanı Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu	31

Tablo 17. Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Puanları ile YGS Puanı Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu	31
Tablo 18. Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Başarı Değişkenine Göre Alan Dersleri Not Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu	32
Tablo 19. Spor Lisesi Öğrencilerin Yetenek Sınavlarının Ortalaması ile Alan Dersleri Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu	32
Tablo 20. Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Başarı Değişkenine Göre Alan Dışı Ders Not Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu	33
Tablo 21. Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavlarının Ortalaması ile Alan Dışı Ders Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu	33
Tablo 22. Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanı ile Yetenek Sınavı Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu	34

BÖLÜM I

Giriş

Kavramsal açıdan eğitim “İnsanları ve toplumları amaçlı ve düzgün bir yaşam tarzına ulaştırmada sahip olunan beceri, bilgi ve değerleri planlı bir biçimde diğer kuşaklara aktarmada, bu arada bireyin davranışlarını yaşantılar yoluyla değiştirme süreci” olarak tanımlanmaktadır (Harmandar, 2004). Dünyada bilimsel ve teknolojik gelişmelere paralel olarak eğitim sistemlerinde de ciddi gelişmeler meydana gelmektedir (Aykaç, Kabaran, Atar ve Bilgin, 2014). Türkiye’de de dünyadaki gelişmelere paralel olarak eğitim sisteminde yeni düzenlemelere gidilmektedir. Tarihsel süreç içerisinde Türkiye’de eğitim alanında birçok değişiklik meydana gelmiştir. Son olarak 30 Mart 2012 tarihinde kabul edilen “6287 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Yasası” ile birlikte zorunlu eğitim 12 yıla çıkartılmıştır. Eğitim sistemimiz içerisinde 4+4+4 eğitim modeli olarak değerlendirilen bu sistem ile öğrenciler ilköğretimi tek okulda değil, ilk 4 sınıf ile ikinci 4 sınıfı farklı okullarda tamamlamaktadır (Karadeniz, 2013).

1.1. Eğitim Kavramı

Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğüne göre eğitim “Çocuklar ve gençlerin toplumsal yaşamda yer almaları için gerekli olan bilgi, anlayış ve becerileri elde etmelerine, kişilik yapılarını geliştirmeye okul içi ya da dışında doğrudan veya dolaylı olarak yardım etme” şeklinde tanımlanmıştır (Erzincan, 2011). Eğitim kavramı Türkçe ’de yaygın olarak kullanılmakla beraber irfan, maarif, terbiye, talim ve tedris gibi unsurları kapsayan bir olgudur. Eğitim ile ilgili ortak kabul gören ve değişmez bir tanım yapmak mümkün değildir. Eğitim ile ilgili tanımların çoğu eğitimin içeriği ile ilgilidir. Eğitim ile ilgili yapılan bazı tanımlarda eğitim sistemine bazı işlevler yüklenmektedir. Söz konusu işlevler eğitim felsefesi ile yakından ilişkilidir (Şişman, 2012).

Literatürde eğitim ile ilgili tanımlar incelendiğinde, eğitimin içeriği aşağıdaki gibi ifade edilmektedir:

Eğitim bir süreçtir: Eğitim bir amaca yönelik olup, amaca ulaşım sürecinde sürekli değişimler söz konusudur. Bireyin eğitimi doğumdan itibaren başlamakta ve ömür

boyu devam etmektedir. Bireyin aldığı eğitimin sürekli olarak değişmesi, bireyin yetersiz kaldığı konularda kendini geliştirmesine katkı sağlamaktadır. (Harmandar, 2004).

Eğitimin temel amaçlarının başında bireyin davranışlarında değişim meydana getirme gelmektedir. Bu nedenle davranışlarda değişim meydana gelmedikçe eğitimin gerçekleşmesi mümkün değildir. (Harmandar, 2004).

Davranışlardaki değişim kasıtlı olarak gerçekleşmektedir: İnsanların davranışları önceden belirlenen amaçlar doğrultusunda, öğretmenler tarafından gerçekleştirilen planlı ve düzenli öğretim faaliyetleri ile şekillenmektedir. (Harmandar, 2004).

Eğitim aşamalarında bireyin kendi yaşantısı esastır: Öğrenciler konular ile ilgili faaliyetlerde bulunmalı, deney, gezi ve gözlem çalışmalarına katılmalı, konuların gerektirdiği ders materyallerini hazır bulundurmalı, öğrenme sürecinde mümkün olduğu kadar tüm duyu organlarını ve zihnini kullanmalı, kısaca yaşayarak öğrenmelidir (Harmandar, 2004).

1.1.1.Eğitimin Amaç ve Fonksiyonları

Eğitim sisteminin sahip olduğu amaçlar konusunda evrensel bir görüş birliği sağlanması mümkün değildir. Bu kapsamda eğitim sisteminin amaçları uluslararası, bölgesel, evrensel, kurumsal ya da ulusal amaçlar şeklinde sınıflandırılmaktadır. Bunun yanında eğitimin amaçları daha alt düzeyde amaçlar (politik, sosyal, kültürel, bireysel, ekonomik) olarak da ayrılmaktadır (Şişman, 2012). Harmandar (2004), eğitimin temel olarak dört amacı olduğunu belirtmiştir. Buna göre eğitimin temel amaçları; bireyin kültürlü bir kişi olmasını sağlama, bireyi toplumsallaştırma, bireyi üretken hale getirme ve kişinin bireyselleşmesini sağlamaktır.

Yasal boyutu ile ele alındığı zaman ülkemizde eğitimin temel amaçları 2842 sayılı kanunun 2. maddesinde aşağıdaki gibi sıralanmaktadır;

- Atatürk ilke ve inkılaplarına, Anayasa'da ifadesi bulunan Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Türk milletinin ahlaki, milli, manevi, insani ve kültürel değerlerini benimseyen, geliştiren ve koruyan, vatanını, ailesini, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; başta insan hakları olmak üzere Anayasanın temel ilkeleri olan laik, demokratik ve sosyal hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı sorumluluk ve görevlerini bilen, söz konusu unsurları davranış haline getirmiş yurttaşlar yetiştirmektir.

- Bedensel, zihinsel, ahlaki, duygusal ve ruhsal açıdan dengeli ve sağlıklı bir kişiliğe ve karaktere sahip, insan haklarına karşı saygılı, teşebbüs ve kişiliğe değer veren, toplumsal sorumluluklarını iyi bilen, yaratıcı, verimli ve yapıcı kişiler yetiştirmektir.
- İlgili ve yeteneklerini geliştirebilecek gerekli davranış, bilgi ve beceriler ile birlikte iş yapabilme alışkanlığı kazandırmak suretiyle bireyi yaşama hazırlamak, bireyin hem kendisini hem de toplumu mutlu kılacak meslek sahibi olmasını sağlamaktır.
- Bir taraftan Türk toplumunun ve Türk vatandaşlarının mutluluk ve refah düzeylerini arttırmak, diğer taraftan milli birlik ve beraberlik çerçevesinde sosyal, iktisadi ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak, nihayetinde Türk milletini çağdaş uygarlığın yaratıcı yapıcı, seçkin ve ortağı yapmaktır (Harmandar, 2004).

1.2. Beden Eğitimi ve Spor Kavramı

İnsanlığın ortaya çıktığı günden beri toplum yaşamının bir parçası olan spor etkinlikleri insanların farklı amaçlar ile yöneldikleri etkinliklerin başında gelmektedir. Sporun amaçlarından birisi de eğitim amaçlı kullanımıdır. Eğitim sistemi içerisinde yer alan beden eğitimi ve spor dersleri sporun eğitim amaçlı kullanımına örnek gösterilmektedir (Sönmez ve Sunay, 2004). Kavramsal açıdan ele alındığı zaman beden eğitimi “Spor ve oyun gibi bedensel hareketlerden meydana gelen, insanların fiziksel etkinlikler içinde, diğer bir ifade ile bedensel etkinlikler yoluyla gelişmesini amaçlayan eğitim faaliyeti” şeklinde tanımlanmaktadır (Açak, 2006). Spor kavramı ise “Fiziksel, zihinsel ve ruhsal bir olgu olan, belirli kurallar çerçevesinde gerçekleştirilen, mücadele ruhu gerektiren, eğlenceli vakit geçirmek, yarışmak, mücadele etmek ve sağlıklı yaşama kavuşmak için gerçekleştirilen maksatlı ve bilinçli hareketler bütünü” olarak tanımlanmaktadır (Ramazanoğlu ve diğerleri, 2005). Literatürde beden eğitimi ve spor kavramına ilişkin olarak yapılan diğer tanımlar aşağıda sıralanmıştır;

Devlet Planlama Teşkilatı beden eğitimi “İnsan bütünlüğünü oluşturan bedensel, zihinsel ve ruhsal yeteneklerin bulunduğu, yaş dönemine ve kapasitesine göre uygun bir biçimde geliştirilmesini, rekabet olmaksızın kapasiteye uygun verim düzeyine ulaşılmasını sağlayan eğitim faaliyetleri” şeklinde tanımlanmıştır (Çoban ve Ünveren, 2007).

Beden eğitimi, takım halinde ya da bireysel olarak gerçekleştirilen, belirli bir plan ve program dâhilinde yürütülen, bedensel ve zihinsel ön hazırlık gerektiren, belirli bir amaca yönelik olan hareketler bütünüdür (Çoban ve Ünveren, 2001).

En temel tarifi ile beden eğitimi “Hareket etmeyi öğrenmek” şeklinde tanımlanmaktadır. Burada sözü edilen hareket etmeyi öğrenme tabiri bireyin temel hareket becerilerini (koşma, sıçrama, atlama), cimmastik hareketlerini, bunun yanında karada ve suda yapılan sportif hareket becerilerini öğrenmesini ifade etmektedir (Nebioğlu, 2006).

Yukarıda beden eğitimi ve spor kavramına ilişkin olarak yapılan tanımlar değerlendirildiği zaman, beden eğitimi bireyin hem bedensel hem de duyuşsal ve sosyal açıdan gelişimine destek olan bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle eğitim sistemi içerisinde eğitimin amaçları açısından ele alındığı zaman beden eğitimi dersleri oldukça geniş bir bakış açısıyla değerlendirilmesi gereken derslerin başında gelmektedir (Ünlü ve Aydos, 2007).

Literatürde beden eğitimi ve spor kavramları genellikle aynı anlamlarda kullanılmalarına rağmen, kavramsal açıdan ele alındığı zaman iki kavram arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Çoban ve Ünveren'e (2007) göre, beden eğitimi ile kıyaslandığı zaman spor etkinliklerinde kazanma amacı ön plandadır. Bunun yanında spor bedensel, zihinsel ve teknik açıdan çaba gerektiren, izleyicilerde estetik duygusu uyandıran, biyomekanik, fizyoloji ve psikoloji gibi alanlar ile iç içe olan bir olgudur. Heper (2012) beden eğitimi ve spor arasındaki benzerlik ve farklılıkları Tablo 1'deki gibi sıralamıştır.

Tablo 1.

Beden Eğitimi İle Spor Arasındaki Farklar

Spor	Beden Eğitimi
Yarışmaya dayalıdır	Yarışma amacına dayalı değildir
Bir reklam aracı olarak kullanılmaktadır	Reklam aracı olarak kullanılmamaktadır
Bir meslek dalıdır	Meslek dalı değildir
Üretime katkı sağlamaktadır	Üretime katkısı yoktur
Toplumlar arası ilişkileri geliştirmektedir	Toplumlar arası ilişkiye katkısı yoktur
Bir seyir (izleme) aracıdır	Seyir (izleme) aracı değildir
Politik bir araçtır	Politik bir araç değildir
Profesyonel bir uğraşı olarak yapılabilir	Profesyonel bir uğraş değildir
Eğlence ve eğitim aracıdır	Eğlence ve eğitim amacıdır
Serbest zaman etkinliğidir	Serbest zamanları değerlendirme aracıdır
Bilimsel ve teknik boyutları bulunmaktadır	Bilimsel ve teknik yönü bulunmaktadır
Estetik ve zevktir	Estetik ve zevktir
İnsanlar arası ilişkileri geliştirmektedir	İnsanlar arası ilişkileri geliştirmektedir

Tablo 1’de görüldüğü gibi beden eğitimi ve spor kavramları arasında benzerliklerin yanında bazı farklılıklarda bulunmaktadır. Yukarıda her iki kavram arasında yer alan farklılıklara ek olarak beden eğitiminde şampiyon olma veya rekor kırma gibi amaçlar bulunmazken, spor etkinliklerinde şampiyon olma ve rekor kırma güdüsü ön plandadır. Bunun yanında beden eğitimi belirli kurallara bağlı olmaksızın her ortamda gerçekleştirilen bir faaliyet olmasına rağmen, spor etkinlikleri belirli kurallar çerçevesinde, belirli salon ve spor tesislerinde gerçekleştirilmektedir (Heper, 2012).

1.3.Spor Liseleri

Bu bölümde, Türkiye’de spor liselerinin tarihsel gelişim süreçlerine, spor liselerinin kuruluş amaçlarına ve giriş koşullarına, spor liselerinde verilen dersler ile ilgili genel bilgilere ve spor lisesi mezunlarının üniversiteye giriş süreçlerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

1.3.1.Spor Liselerinin Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de ortaöğretim kurumlarında spor bölümleri ilk olarak 2004 yılında açılmıştır (Altındaş, 2009). Milli Eğitim Bakanlığı, Orta Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü’nün 24.08.2004 tarih ve 8260 sayılı emirleri doğrultusunda; Türkiye’de, Beden Eğitimi ve Spor alanında temel bilgi ve becerileri kazanmaları, yetenek ve ilgileri doğrultusunda eğitim-öğretim görmeleri ve alanı ile ilgili dünyadaki gelişmeleri takip ederek, Türk sporunu geliştirecek ve temsil edecek başarılı genç sporcuların

yetiştirilmesi amacıyla 2004–2005 öğretim yılında Erzurum, Uşak, Malatya ve Sivas olmak üzere 4 ilde Spor Lisesi açılmıştır. 2005– 2006 eğitim ve öğretim yılında Eskişehir, Trabzon ve Elazığ illerinde de açılarak bu sayı 7'ye ve 2006–2007 öğretim yılında İstanbul, Bursa ve Denizli illerinde açılarak bu sayı 10'a yükselmiştir. Daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı, Orta Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nün 14.06.2007 tarih ve 6567 sayılı emirleri doğrultusunda; Antalya Spor Lisesi ve 26.06.2007 tarih ve 6970 sayılı emirleri doğrultusunda; Mersin Spor Lisesi ve 24.05.2007 tarih ve 5831 sayılı genelge ile Karabük Spor Lisesinin açılmasına karar verilmiştir (Karapınar, 2007).

01.02.2005 tarih ve 25714 sayılı Resmi Gazete' de Türkiye'de spor liselerinin öncelikli olarak spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının buldukları illerde açılmaları öngörülmüştür (MEB,2009). Öncelikle alt yapısının ve mevcut durumunun yeterli olduğu düşünülen pilot iller seçilerek bu kurumlar açılmış ve zaman içerisinde Türkiye geneline yaygınlaştırma yoluna gidilmiştir. Ortaöğretim Genel Müdürlüğü; Spor Liselerinin beklentileri karşılması ve istenilen hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için bu sayının 10 olarak sabit kalacağı fikrini belirtmiş ancak ilerleyen dönemde bu sayının üzerinde spor lisesi açılmıştır (Karapınar, 2007). 2009-2010 eğitim ve öğretim yılında 9. sınıftan itibaren spor liseleri güzel sanatlar alanında eğitim veren liseler ile birleştirilmiş ve "Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi" adını almıştır. Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Anadolu Lisesi statüsünde eğitim faaliyetlerine devam etmekte olup, yatılı, geceli, gündüzlü ve karma eğitim vermektedir (Ayaydın, 2011).

1.3.2.Spor Liselerine Giriş Koşulları

Türkiye'de spor liselerine giriş koşulları 01.02.2005 tarih ve 25714 sayılı resmi gazetede yayınlanan "Milli Eğitim Bakanlığı Spor Liseleri Yönetmeliği'nin 8. maddesinde belirtilmiştir. Buna göre Türkiye'de spor liselerine giriş koşulları şu şekilde sıralanmaktadır;

- Spor lisesine başvurduğu tarih itibariyle öğrenci en az ortaokul mezunu olmalıdır.
- Spor liselerine başvuran adayların 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda beden eğitimi ve spor dersine ait not ortalamaları en az 4,00(5 lik sistem de) olmalıdır. Bu durum sadece Türkiye'de öğrenim gören öğrenciler için değil, aynı zamanda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde öğrenim görmüş olan öğrenciler için de geçerlidir.

- İlköğretim eğitimlerini yurt dışında tamamlamış olan öğrenciler spor liselerine başvurabilmek için son beş yıla ait beden eğitimi ve spor derslerinin aritmetik ortalamalarının 4,00 olması gereklidir.
- Spor liselerine başvuru yapabilmek için adayların mutlaka beden eğitimi ve spor yapmalarına engel olmadığını belirten sağlık raporu almaları gerekmektedir.
- Gerekli kriterleri sağlayan adaylar için ilköğretim kurumları tarafından öğrencilerin notlarını gösteren çizelgeler düzenlenir, spor liseleri tarafından da başvuru yapan adaylara ait giriş belgeleri ve aday listeleri hazırlanır. Öğrenci başvuruları ile sınavların yapılacağı tarihler daha önce bakanlık tarafından belirlenen tarihlere uygun olarak gerçekleştirilir (MEB,2009).

Diğer liselerden farklı olarak spor liselerine öğrenci seçiminde yetenek sınavları uygulanmaktadır (Altındaş, 2009; Çakıcı, 2010). Öğrenci alımındaki bu farklılık spor liselerini diğer liselerden farklı kılmaktadır (Ayaydın, 2011). Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 20'inci maddesinde de diğer liselerden farklı olarak spor liselerine öğrenci alımının yetenek sınavları ile yapılacağı, öğrenci alımı ve kayıt işlemlerinde Bakanlık tarafından belirtilen usullerin uygulanacağı belirtilmiştir. Aynı yönetmeliğin 25'inci maddesinde spor liselerine alınacak öğrenci sayısının 30 olduğu ifade edilmiştir (MEB,2009).

Spor liselerine başvuracak adaylar için spor liseleri internet sitesi yoluyla sınav başvuru ve uygulama esasları ile ilgili ilan vermektedirler. Spor liselerine öğrenci başvuruları eğitim döneminin tamamlanması ile başlamakta ve temmuz ayının üçüncü haftasının son iş gününe kadar devam etmektedir. Öğrencilere yönelik hazırlanan yetenek sınavlarında genel olarak adayların çeviklik, çabukluk, kuvvet ve diğer kondisyonel özelliklerini belirlemeyi amaçlayan testler uygulanmaktadır. Spor liselerine başvurular tüm ülke geneline açık olup herhangi bir spor lisesini tercih etmede il sınırlandırması bulunmamaktadır (Çakıcı, 2010).

Spor liselerine yatay geçiş ile öğrenci alımı da mümkündür. Ancak yatay geçiş yapacak öğrencinin başka bir ilde öğrenim gören spor lisesi öğrencisi olması halinde uygulanacak esaslar ile farklı liselerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin spor liselerine yatay geçiş yapmalarında uygulanacak esaslar birbirinden farklıdır. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 39'uncu maddesinde "Yetenek sınavıyla öğrenci alan okullar arasında nakiller" başlığı altında spor liseleri

arası öğrenci nakillerinin nasıl yürütüleceği düzenlenmiştir. Bu maddeye göre, spor lisesi öğrencileri herhangi bir eğitim kademesinde başka bir spor lisesine nakil yaptırabilmektedirler. Diğer liselerde öğrenim gören öğrenciler ise spor liselerinde boş kontenjan bulunması hakkında Bakanlık tarafından belirlenen esaslara uygun olarak Eylül ayının son haftasına kadar spor liselerine nakil olma hakkına sahiptirler. Yönetmelikte yer alan bu maddeye göre, diğer liselerden spor liselerine nakil olmak isteyen öğrencilere de yetenek sınavı uygulanmaktadır (MEB,2009).

1.3.3.Spor Liselerinin Amaç ve Hedefleri

- Mevzuatta spor liselerinin genel amaçları 01.02.2005 tarih ve 25714 sayılı resmi gazetede yayınlanan “Millî Eğitim Bakanlığı Spor Liseleri Yönetmeliği”nin 5. maddesinde belirtilmiştir. Söz konusu yönetmeliğe göre Türkiye’de spor liselerinin genel amaçları şu şekilde sıralanmaktadır; (MEB,2009).
- Öğrencilerin beden eğitimi ve spora yönelik olarak temel bilgi ve becerileri kazanmalarını, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim görmelerini ve başarılı birer sporcu olarak yetiştirilmelerini sağlamak,
- Kendi alanı ile ilgili olarak dünyadaki gelişmeleri takip eden, Türk sporunu geliştirme ve temsil edebilme becerisine sahip gençler yetiştirmek,
- Öğrenciler iş birliği içinde çalışma ve dayanışma alışkanlıkları kazandırmak, buna paralel olarak öğrencilerin takım ruhu ile hareket etmelerini sağlamak,
- Sporun centilmenlik ve disiplin özelliklerini iyi özümsemiş örnek bireyler yetiştirmek,
- Öğrencilerin beden eğitimi ve spor ile ilgili bir üst eğitim kademelerine hazırlanmalarını sağlamak,
- Öğrencilerin spor alanında araştırmalara yönelmelerini sağlamak, bunun yanında spor alanındaki yetenekleri doğrultusunda uygulama yapabilecek düzeye gelmelerini sağlamaktır

Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nin 7’inci maddesinde ortaöğretim kurumlarının amaçları belirtilmiş olup, bu madde de spor liselerinin genel amacının “Spor liselerinde öğrenim görmekte olan öğrencilere beden eğitimi ve spora yönelik temel bilgi ve becerilerin kazandırılması, beden eğitimi ve spor alanında nitelikli insan yetiştirilmesi” şeklinde belirtilmiştir (MEB,2009).

Yukarıda belirtilen spor liselerinin amaçlarına ek olarak spor liselerinin öğrenci yetiştirme konusunda bazı hedefleri bulunmaktadır. Spor liselerinin hedeflerinin başında modern anlayış içerisinde bilgiye ulaşan ve ulaştığı bilgiyi kullanabilen, istenilen davranışların kalıcı olarak geliştiği, sergilediği davranışlar ile örnek olan, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, vatan ve millet sevgisi ile dolu, ahlaklı, sporu bir uğraş olarak görmekten ziyade bir felsefe kabul eden bireyler yetiştirmektir. Spor liselerinin diğer hedefleri ise yabancı dili ve teknolojiyi kullanabilen, yazılı ve sözlü iletişim becerileri yüksek, Türkçeyi iyi kullanabilen, üretken ve kendini geliştiren, toplumsal sorunlara duyarlı, bilimsel ve teknolojik gelişmelere açık, çalışma ve dayanışma alışkanlığı olan, bunun yanında takım ruhuna sahip bireyler yetiştirmektir. Öğrencilerin bir üst eğitim kademesine hazırlanmalarını sağlamak, nitelikli, etkili, çağdaş, laik, sosyal ve demokratik bireyler yetiştirmek de spor liselerinin temel hedefleri arasında yer almaktadır (Ayaydın, 2009).

1.3.4.Spor Liselerinin Program Yapısı

Spor liselerinin öğretim programına ilişkin genel bilgiler Milli Eğitim Bakanlığı Spor Liseleri Yönetmeliği'nin 12-13'üncü maddesinde belirtilmiştir. Bu maddelere göre, spor liselerinde Bakanlık tarafından uygun görülen ders çizelgeleri ve öğretim programı uygulanmakta olup, program yapısı içerisinde beden eğitimi ve spor ile ilgili derslere ağırlık verilmektedir. Okulun hangi spor dallarına yöneleceği sahip olunan çevresel şartlar göz önünde bulundurularak zümre öğretmenler kurulu ve okul yönetiminin kararı ile belirlenmektedir. Bireysel ve takım sporlarına katılım konusunda öğrencilerin ilgi ve yetenekleri göz önünde bulundurularak öğretmenlerin gözetiminde serbest çalışmalara ağırlık verilmektedir. Program içerisinde yer alan serbest çalışmalarda öğrencilerin okula ait imkânlardan yararlanabilmeleri için okul yönetimleri gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Öğrenciler öğretmenlerinin gözetiminde, rehber ve sorumluluklarında spor yarışmalarına, uygulama çalışmalarına, panel, konferans ve diğer etkinliklere katılmaktadırlar (MEB,2009).

1.3.4.1. Spor liselerinde okutulan ortak dersler.

Spor liselerinin müfredatında yer alan ortak dersler öğrencilerin eğitim hayatları boyunca yükümlü oldukları derslerden oluşmaktadır. Ortak dersler ile öğrencilerin genel kültür düzeylerinin geliştirilmesi, toplumsal sorunlara duyarlı, ekonomik ve soyo-kültürel kalkınmaya katkı sağlama bilincinde olan öğrenciler yetiştirilmesi

amaçlanmaktadır (Altındaş, 2009). Spor liselerinin ders müfredatında yer alan ortak dersler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2.

Spor Liseleri Ders Müfredatında Yer Alan Ortak Dersler

Dersler	9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Dil ve Anlatım	2	2	2	2
Türk Edebiyatı	3	3	3	3
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	1	1	1
Tarih	2	2	-	-
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	-	-	2	-
Coğrafya	2	2	-	-
Matematik	4	4	-	-
Fizik	2	-	-	-
Kimya	2	-	-	-
Biyoloji	2	-	-	-
Sağlık Bilgisi	-	2	-	-
Felsefe	-	-	2	-
Yabancı Dil	3	3	-	-
Milli Güvenlik Bilgisi	-	1	-	-
Trafik ve İlk Yardım	-	-	1	-
Toplam	23	20	11	6

Tablo 2'de görüldüğü gibi ortaöğretim kurumları arasında yatay geçiş yapmak mümkün olduğu için tüm lise öğrencilerinin 9'uncu sınıfta aynı ortak dersleri görmeleri sağlanmıştır. Spor liselerinin tüm eğitim kademelerinde haftalık 34 saat ders işlenmektedir. 9'uncu sınıflarda 10 saat alan dersi, 23 saat ortak ders, 1 saat rehberlik dersi yer alırken, 10'uncu sınıflarda 10 saat alan dersi, 20 saat ortak dersler, 1 saat rehberlik dersi ve 3 saat seçmeli ders işlenmektedir. 11'inci sınıf öğrencilerin 16 saat alan dersi, 11 saat ortak ders, 1 saat rehberlik dersi ve 6 saat seçmeli ders yer alırken, 12'inci sınıflarda 16 saat alan dersi, 11 saat ortak ders, 1 saat rehberlik dersi ve 11 saat seçmeli ders bulunmaktadır (Altındaş, 2009; Aysan, 2011).

1.3.4.2. Spor liselerinde okutulan alan dersleri.

Spor liseleri ders müfredatlarında yer alan dersler üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarında yer alan dersler ile paralellik göstermekte olup, söz konusu alan dersleri Tablo 3'de sunulmuştur (Altındaş, 2009).

Tablo 3.

Spor Liseleri Ders Müfredatındaki Alan Dersleri

Dersler	9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Temel Spor Eğitimi	4	-	-	-
İnsan Anatomisi	2	-	-	-
Beden Eğitimi Bilimine Giriş	1	-	-	-
Beden Eğitimi ve Spor Tarihi	1	-	-	-
Spor	-	6	6	6
Antrenman Bilgisi	-	2	-	-
Spor Kazalarından Korunma ve İlk Yardım	2	-	-	-
Spor Fizyolojisi	-	-	2	-
Spor Masajı	-	1	-	-
Spor Tesisleri ve Malzeme Bilgisi	-	1	-	-
Spor Psikolojisi	-	-	2	-
Spor Ve Beslenme	-	-	2	-
Türk Spor Tarihi	-	-	2	-
Özel Alan Çalışması	-	-	2	2
Spor Yönetimi ve Organizasyonu	-	-	-	2
Spor Sosyolojisi	-	-	-	2
Eğitsel Oyunlar	-	-	-	2
Ritim Eğitimi ve Dans	-	-	-	-
Toplam	10	10	16	16

Tablo 3'de görüldüğü gibi alan dersleri genel olarak öğrencileri bir üst eğitim kademesine hazırlamak amacıyla müfredata yerleştirilmiş derslerden meydana gelmektedir. Alan dersleri 9'uncu ve 10'uncu sınıflarda haftada 10'ar saat iken, 11'inci ve 12'inci sınıflarda ise 16'şar saat olarak okutulmaktadır (Altındaş, 2009; Aysan, 2011).

1.3.4.3. Spor liselerinde okutulan seçmeli dersler.

Spor liselerinin 9'uncu sınıflarında seçmeli ders bulunmamakta olup, seçmeli dersler sadece 10, 11 ve 12'inci sınıflarda işlenmektedir. Spor liselerinin 10'uncu sınıflarında haftada 3 saat, 11'inci sınıflarda haftada 6 saat ve 12'inci sınıflarda haftada 11 saat seçmeli ders bulunmaktadır. Müfredatta yer alan seçmeli dersler resim (2 saat), müzik (2 saat), beden eğitimi (2 saat), tarih (2 saat), coğrafya (2 saat), matematik (2 saat), geometri (2 saat), psikoloji (2 saat), sosyoloji (2 saat), mantık (2 saat), seçmeli yabancı dil (2 saat), girişimcilik (1 saat), bilgi kuramı (1 saat), proje hazırlama (1 saat), bilgi ve iletişim teknolojisi (2 saat), demokrasi ve insan hakları (1 saat), sanat tarihi (2 saat) ve sosyal etkinlik (2 saat) derslerinden meydana gelmektedir (Altındaş, 2009).

1.3.4.4. Spor lisesi mezunlarının üniversiteye yerleşme durumları.

Spor lisesi öğrencilerinin lise hayatı sonrasında spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında eğitim görmeleri beklenen bir durumdur. Buna karşılık, Türkiye’de diğer liselerden mezun olan öğrenciler ile kıyaslandığı zaman spor lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarını kazanma düzeylerinin düşük olduğu bilinmektedir. Ülkemizde spor eğitimi veren bazı yükseköğretim kurumlarında öğrenim görmeye hak kazanan spor lisesi mezunlarının dağılımları Tablo 4’de sunulmuştur (Kılıçaslan, 2015).

Tablo 4.

Spor Lisesi Mezunlarının Spor Eğitimi Veren Bazı Yükseköğretim Kurumlarına Yerleşme Oranları

Üniversite	Bölüm	Spor lisesi mezunu	Diğer lise mezunları	Toplam
Dumlupınar Üniversitesi	Antrenörlük	8	72	80
	Öğretmenlik	12	28	40
	Spor yöneticiliği	4	76	80
	Rekreasyon	6	74	80
Hacettepe Üniversitesi	Antrenörlük	5	27	32
	Öğretmenlik	5	28	33
	Spor yöneticiliği	13	57	70
Ordu Üniversitesi	Öğretmenlik	14	26	40
	Spor yöneticiliği	13	57	70
Bolu Üniversitesi	Antrenörlük	2	28	30
	Öğretmenlik	0	30	30
	Spor yöneticiliği	13	57	70
Fırat Üniversitesi	Öğretmenlik	15	35	50
	Antrenörlük	11	39	50
Selçuk Üniversitesi	Öğretmenlik	6	39	45
	Antrenörlük	5	25	30
	Spor yöneticiliği	7	28	35
Amasya Üniversitesi	Öğretmenlik	1	49	50
Harran Üniversitesi	Öğretmenlik	1	39	40
Adıyaman Üniversitesi	Öğretmenlik	10	30	40
Gümüşhane Üniversitesi	Öğretmenlik	0	30	30
Toplam		130	841	971

Tablo 4’de görüldüğü gibi Türkiye’de beden eğitimi ve sporla ilgili eğitim veren yükseköğretim kurumlarında eğitim hakkı kazanan spor lisesi öğrencilerinin diğer liselerden mezun olan öğrencilere göre daha az sayıda oldukları gözlenmektedir. Tabloda yer alan bulgulara göre spor lisesi mezunu öğrencilerin spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında eğitim hakkı kazanma oranları %13 düzeyindedir. Bu

durum spor liselerinin amaç ve hedefleri doğrultusunda eğitim vermekten uzak bir görüntü sergilediklerini göstermektedir (Kılıçaslan, 2015).

1.4.Akademik Başarı Kavramı

Eğitim alanında öğrencilerin akademik başarı düzeyleri eğitim ve öğretim yılı boyunca sınavlardan aldıkları notlar ile belirlenmektedir. Bu nedenle öğrencilerin akademik açıdan başarılı olup olmama durumlarının somut bir biçimde değerlendirilmesi mümkündür. Eğitim sisteminde ilkokuldan başlayarak üniversite mezuniyetine kadar geçen süre içerisinde öğrencilerin akademik başarı düzeyleri hem kendileri hem de aileleri açısından önemli bir konudur (Nartgün ve Çakır, 2014).

1.4.1. Akademik Başarıyı Etkileyen Faktörler

Akademik başarı düzeyini etkileyen birçok unsur bulunmakta olup, akademik başarıyı etkileyen unsurların başında çevresel, duyuşsal ve zihinsel unsurlar gelmekte olup (Nartgün ve Çakır, 2014), literatürde öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen unsurlara ilişkin ayrıntılı bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

1.4.1.1. Bireysel faktörler.

Akademik başarıyı etkileyen unsurlar içerisinde zamanı etkili bir biçimde kullanma ve planlı çalışma önemli bir yere sahiptir (Gümüşeli, 2004). Bu nedenle öğrencilerin akademik başarı düzeylerini etkileyen bireysel özellikler içerisinde düzenli ve sistemli çalışma alışkanlığının büyük bir önemi bulunmaktadır. Düzenli ve planlı çalışma alışkanlığı olan öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin artması muhtemel bir sonuçtur. Bunun yanında düzenli ve planlı çalışma alışkanlığı olan öğrenciler hayatlarındaki önemli konuları erteleme yoluna gitmemektedirler (Nartgün ve Çakır, 2014).

Öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri akademik başarılarını etkileyen diğer bir unsurdur. Yapılan araştırmalar akademik güdülenme düzeyi ile akademik başarı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Bu kapsamda akademik güdülenme düzeyi yüksek olan öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin de doğrusal olarak artacağı ifade edilmektedir (Nartgün ve Çakır, 2014). Buna karşılık öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri her eğitim kademesinde aynı düzeyde olmamaktadır. Gottfried ve diğerleri (2001) tarafından yapılan araştırmada

öğrencilerin 9-17 yaş arası dönemde akademik anlamda içsel motivasyon düzeylerinin yaş dönemine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir.

Öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz yönde etkileyen psikolojik unsurlar içerisinde sınav kaygısı önemli bir yer tutmaktadır. Genel olarak sınavlarda yüksek puan beklentisine sahip olan öğrencilerin sınav döneminde yaşayacakları kaygı düzeyi de artmaktadır (Burns, 2004). Lise öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada öğrencilerin yaşadıkları sınav kaygısı ile akademik başarı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada öğrencilerin sınav kaygıları ile akademik başarı düzeyleri arasında negatif yönlü bir korelasyon olduğu belirlenmiş, bu bulgulara göre öğrencilerin sınav kaygıları arttıkça akademik başarı düzeylerinin azaldığı tespit edilmiştir (Tugan, 2015). Yıldırım (2000) tarafından yapılan araştırmada lise öğrencilerinin akademik başarı düzeyleri üzerinde algılanan sınav kaygısının önemli bir yordayıcı olduğu bulunmuştur.

1.4.1.2. Aileye bağlı nedenler.

Birer eğitim kurumu olan okulların öğrenme çevresi olarak fonksiyonlarını yerine getirebilmelerinde kendisinin dışındaki çevre ile iç içe olması, dış çevre ile ilişkilerini geliştirmesi oldukça önemlidir. Okulların öğrenme fonksiyonlarının sağlıklı bir biçimde işlemesine yardımcı olan çevrelerden birisi de öğrenci aileleridir (Keçeli-Kaysılı, 2008).

Şüphesiz ki çocukları en yakından tanıyan bireylerin başında ebeveynler gelmektedir (Gökçe, 2000). Aileler çocukların akademik başarıları üzerinde de önemli bir etkiye sahip olup, son yıllarda akademik başarı üzerinde aile etkisinin ele alındığı araştırmalar artış göstermiştir. Özellikle başarılı öğrenciler üzerinde ailelerin etkisi öğretim sürecinde sıklıkla gündeme gelmektedir (Aslanargun ve Özakça, 2015). Yapılan araştırmalar ailelerin özellikle çocuklarını destekleyici nitelikte bir iletişim kurma yoluna gitmelerinin akademik başarıyı pozitif yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Bunun yanında herhangi bir sorunla karşılaştığı zaman ebeveynlerin çocuklarına yardım etmeleri ve yol göstermeleri de çocukların eğitim hayatlarında başarılı olmalarına katkı sağlamaktadır (Gümüşeli, 2004).

Akademik başarının önemli birer yordayıcısı olduğu bilinen aileler (Yıldırım, 2000), çocukların akademik başarılarını etkileyen okul dışı unsurlar olarak dikkate alınmaktadır. Ailelerin başta çocukları ile olan iletişimleri ve okul ile yapacakları

işbirliği çocuklarının okul başarıları üzerinde önemli bir belirleyicidir. Aileler çocuklarının akademik başarılarının artırılmasına katkı sağlamak için öncelikli olarak çocuklarını iyi tanımak zorundadırlar. Çünkü çocuklarını iyi tanımayan ailelerin okul-aile ilişkilerini geliştirmesi ve çocuklarını eğitime hazırlaması mümkün değildir. Bu nedenle aileler çocukların akademik başarılarını etkileyen temel bir değişken olarak dikkate alınmalıdırlar (Aslanargun ve Özakça, 2015).

Çocukların okul başarılarını desteklemek için ailelerin ev ortamında uygulaması gereken davranışların başında çocuklarının ödevleri ile ilgilenme gelmektedir. Çocukların ev ortamında ev ödevlerine yardım edilmesi hem çocukların öğrenme sürecine aktif katılmalarına hem de öğrendiği bilgileri pekiştirmesine katkı sağlamaktadır. Ailenin ev ödevlerindeki rollerinin başında ödevlerin tam ve doğru yapıldığını kontrol etmek, ödevi yapması için çocuklarını teşvik etmek, ödevlerin yapım aşamasında çocuklarının ihtiyacı olan araç ve malzemeleri temin etmek, karşılaşılan sorunlar olduğu zaman sorunların çözümünde çocuklarına yardım etme gibi eylemler gelmektedir (Gümüşeli, 2004).

Çocukların akademik başarı düzeyleri üzerinde ailelerin okul ile işbirliği içinde çalışmaları da önemli bir etkiye sahiptir. Bu konuda yapılan bir araştırmada, eğitim konusunda çocuklarını destekleyen ebeveynlere sahip çocukların akademik başarılarının yüksek olduğu, aile bakım, şefkat ve korumasının okul başarısını doğrudan etkileyen unsurlar olduğu tespit edilmiştir. Aynı araştırmada ailelerin okul ile işbirliği içinde çalışmalarının ve ailelerin çocuklarına eğitim konusunda destek olmalarının akademik başarı üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çelenk, 2003). Yapılan benzer bir araştırmada aile desteğinin ve aile içerisinde sorun olma durumunun öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Lise öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada aile desteği alan öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin aile desteği almayan öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aynı araştırmada ailevi sorunların öğrenci başarısını etkilediği, elde edilen bulgulara göre aile içi sorunları olan çocukların akademik başarı düzeylerinin aile içi sorunları bulunmayan öğrencilere kıyasla daha düşük olduğu bulunmuştur (Dam, 2008).

Ailelerin sahip oldukları sosyo-ekonomik özellikler çocukların akademik başarılarını etkileyen unsurlar içerisinde yer almaktadır. Yapılan araştırmalar ekonomik gelir düzeyi ile akademik başarı arasında doğrusal bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.

Hacıfazlıoğlu ve diğerleri (2015) tarafından bu konuda yapılan bir araştırmada, algılanan gelir düzeyi yksek olan oğrencilerin akademik başarı düzeylerinin algılanan gelir düzeyi dkyk olan oğrencilere kıyasla anlamlı düzeyde daha yksek olduğu tespit edilmiştir.

Diğer bir faktör olarak; çocukların akademik başarı düzeyleri üzerinde aile bireylerinin eğitim durumlarının büyük bir etkisi bulunmaktadır. Literatürde yer alan araştırma bulguların da anne-baba eğitim durumunun oğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkili olduğunu ortaya koymaktadır (Dursun ve Dede, 2004). Yapılan bir araştırmada ebeveyn eğitim durumu ile oğrencilerin akademik başarı düzeyleri arasındaki farklılıkların incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ebeveynlerin eğitim durumlarına göre oğrencilerin akademik başarı düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiş, elde edilen bulgulara göre ebeveyn eğitim düzeyi yksek olan oğrencilerin akademik başarı düzeylerinin ebeveyn eğitim düzeyi dkyk olan oğrencilere kıyasla daha yksek olduğu bulunmuştur (Hacıfazlıoğlu ve diğerleri, 2015). Lise oğrencileri üzerinde yapılan benzer bir araştırmada anne eğitim düzeyinin (Kapıkıran ve Özgüngör, 2009), ilköğretim oğrencileri üzerinde yapılan farklı bir çalışmada da anne ve baba eğitim durumunun oğrencilerin akademik başarılarının önemli bir yordayıcısı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır (Yenilmez ve Duman, 2008).

1.4.1.3. Okul ve oğretmene bağlı nedenler.

Okul ortamında oğretmenlerin kullandıkları oğretim yöntemleri oğrencilerin akademik başarı düzeylerini ve derslere yönelik tutumlarını etkileyen unsurların başında gelmektedir. Literatürde yer alan araştırma bulguları derslerde özellikle aktif oğrenme yöntemi kullanılmasının oğrencilerin derse yönelik tutumlarını, buna paralel olarak akademik başarılarını arttırdığını ortaya koymaktadır (Akşid ve şahin, 2011). Bunun yanında eğitim sistemi içerisinde oğretmenlerin kullandıkları ders materyalleri de oğrencilerin akademik başarı düzeyleri üzerinde önemli bir belirleyicidir. Örneğin; yapılan araştırma bulgularına göre geleneksel oğretim yöntem ve materyalleri ile kıyaslandığı zaman ders materyali olarak bilgisayar ve bilgi teknolojilerinden yararlanmanın akademik başarıyı daha fazla yükselttiği tespit edilmiştir (Hangül ve Uzel, 2010; Barani, 2014; Kocaoğlu, 2012; Güven ve Sülün, 2012). Dursun ve Dede (2004) tarafından yapılan araştırmada oğrencilerin matematik ders başarılarını etkileyen unsurların belirlenmesi amaçlanmış, araştırmanın sonunda oğrencilerin

matematik ders başarıları üzerinde uygulanan öğretim yöntem ve stratejileri ile ders müfredatının önemli bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Akademik başarıyı etkileyen unsurlardan birisi de okulların içinde buldukları sosyo-ekonomik koşullardır. Yapılan bir çalışmada öğrencilerin matematik ders başarıları ile okulların sosyo-ekonomik yapıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada okulların sosyo-ekonomik yapıları ile öğrencilerin matematik ders başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiş, elde edilen bulgulara göre öğrencilerin öğrenim gördükleri okulların sosyo-ekonomik yapısı düştükçe matematik ders başarılarının da anlamlı düzeyde düşüş gösterdiği tespit edilmiştir (Göktaş ve Gürbüzürk, 2012). Yapılan benzer bir araştırmada öğretmenlerin ders performansları ile öğrencilerin akademik başarı düzeyleri üzerinde okulların sahip oldukları fiziksel özelliklerin önemli bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Dursun ve Dede, 2004).

Bilindiği gibi öğretmenler eğitim sistemi içerisinde öğrenci ile doğrudan etkileşim içinde bulunan, bu kapsamda öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını yakından bilen kişilerdir (Gökçe, 2000). Öğretmenlerin öğrencileri destekleyici bir tutum sergilemeleri öğrencilerin akademik başarı düzeylerini doğrudan etkilemektedir (Yıldırım, 2000). Bunun yanında öğretmenlerin özellikle mesleki öz-yeterlik düzeylerinin öğrenci başarısı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu belirtilmektedir. Yapılan araştırma bulguları da bu görüşü destekler niteliktedir (Dursun ve Dede, 2004).

Eğitim ve öğretim sistemi içerisinde öğrencilerin eğitimlerinden birinci derecede sorumlu olan bireyler öğretmenler olduğu için (Taşkaya, 2012), yeni nesillerin sahip olacakları özellikler öğretmenlerin nitelikleri ile özdeş olacaktır (Çelikten ve diğerleri, 2005). Bu nedenle öğretmenlerin sahip oldukları niteliklerin öğrencilerin gelecek yaşamlarını etkileyeceği ifade edilmektedir (Croninger ve diğerleri, 2007). Bunun yanında yapılan araştırmalar öğretmenlerin sahip oldukları niteliklerin öğrencilerin akademik başarılarını etkilediğini ortaya koymaktadır (Connor ve diğerleri, 2005).

1.5. Problem Durumu

Eğitimden beklenen temel hedeflerin başında bireyin gizil güçlerinin ortaya çıkartılması ve yeteneklerinin geliştirilmesi gelmektedir. Bireyin sadece bedensel, zihinsel ve duygusal açıdan değil, aynı zamanda toplumsal açıdan da geliştirilmesi modern eğitim anlayışının bir gereğidir. Modern eğitim anlayışına göre bireyin geliştirilmesi sadece zihinsel değil, aynı zamanda bedensel eğitim ile mümkündür.

Bu noktada, hareketler vasıtasıyla öğrenmeyi amaçlayan beden eğitimi ve spor etkinlikleri temel eğitimin ayrılmaz birer parçasıdır (Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2006). Bu kapsamda örgün eğitim kurumları içerisinde yer alan ortaöğretim kurumlarında spor liselerinin açılması ülkemiz açısından önemli bir atılım olarak değerlendirilmektedir. Bilindiği gibi Türkiye’de spor liseleri Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Genel Müdürlüğü’nün 24.08.2004 tarih ve 8260 sayılı kararı doğrultusunda kurulmuştur. Spor liseleri genel olarak sporla ilgili temel bilgi ve becerileri kazanan, sportif ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim görmek isteyen, alanı ile ilgili olarak dünyadaki gelişmeleri takip eden, Türk sporunu geliştiren ve Türk sporunu temsil edecek genç sporcular yetiştirilmesi gibi amaçlarla kurulmuştur (Karapınar, 2007).

Öğrencilerin eğitim sürecinin sonunda elde ettiği başarının not ile değerlendirilmesi akademik başarı göstergesi olarak kabul edilmektedir (Güneş, 2010). Öğrencilerin akademik başarıları dâhil edildikleri sınav sistemleri ile yakından ilişkilidir. Bu nedenle öğrencilerin dâhil edildiği bir sınav sisteminin başarılı olabilmesi için sınav sisteminin olumsuz yönlerinin giderilmesi oldukça önemlidir (Metin, 2013). Türkiye’de ilköğretim öğrencilerinin sınav ile kazandıkları ortaöğretim kurumlarından birisi spor liseleridir. Diğer liseler ile kıyaslandığı zaman spor liseleri merkezi tercihle öğrenci almamakta olup, yetenek sınavı ile öğrenci almaktadır. Dolayısıyla spor liselerini kazanan öğrenciler akademik başarılarının yanında sportif yetenekleri sayesinde spor liselerinde öğrenime hak kazanmaktadır. Ancak spor liselerine öğrenci alım sürecinde uygulanan sınav sisteminin ve spor lisesi ders müfredatının öğrencilerin yükseköğrenime geçiş sürecindeki etkilerinin ele alındığı araştırmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Oysaki spor liselerine kabul edilen öğrencilerin aldıkları eğitimin ardından akademik başarılarında meydana gelen değişimlerin incelenmesi spor liselerinin amaçlarına ulaşma konusunda sorgulanmalarına katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda yapılan araştırmada spor lisesi öğrencilerinin öğrenim süreci ve akademik başarı ilişkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

1.6. Problem Cümlesi

Spor lisesi öğrencilerinin öğrenim süreci ile akademik başarıları arasında ilişki ve farklılık var mıdır?

1.7. Alt Problemler

- 1) Spor Lisesi öğrencilerinin TEOG sınav puanları ile diploma notu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve TEOG sınav puanlarının düzey değişkenine göre diploma notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 2) Spor Lisesi öğrencilerinin TEOG sınav puanları ile YGS sınav puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve TEOG sınav puanlarının düzey değişkenine göre YGS sınav puanları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 3) Spor Lisesi öğrencilerinin TEOG sınav puanları ile alan ders notları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve TEOG sınav puanlarının düzey değişkenine göre alan ders notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 4) Spor Lisesi öğrencilerinin TEOG sınav puanları ile alan dışı ders notları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve TEOG sınav puanlarının düzey değişkenine göre alan dışı ders notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 5) Spor Lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile diploma notu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve yetenek sınav puanlarının düzey değişkenine göre diploma notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 6) Spor Lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile YGS sınav puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve yetenek sınav puanlarının düzey değişkenine göre YGS sınav puanları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 7) Spor Lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile alan ders notları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve yetenek sınav puanlarının düzey değişkenine göre alan ders notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 8) Spor Lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile alan dışı ders notları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve yetenek sınav puanlarının düzey değişkenine göre alan dışı ders notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 9) Spor Lisesi öğrencilerinin TEOG sınav puanları ile yetenek sınav puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.8. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; spor liselerinde öğrenim gören öğrencilerin öğrenim öncesi akademik başarıları, öğrenim sürecindeki akademik başarıları ile öğrenim sonrası akademik başarıları arasındaki ilişkiyi ve düzey değişkenine göre farklılıkları tespit etmektir.

1.9. Araştırmanın Önemi

Türkiye’de 1997-1998 yılında ortaokullar eğitimin ilk kademesi ile birleştirilmiş ve zorunlu eğitim 8 yıla çıkartılmıştır. 30 Mart 2012 tarihine de ise günümüzde geçerli olan mevcut eğitim sistemine geçilmiş, yeni eğitim sisteminde öğretim kademeleri 4+4+4 şeklinde düzenlenmiştir. Bu sisteme göre öğrenciler her eğitim kademesini farklı okullarda görmeye başlamışlardır (Karadeniz, 2013). Türkiye’de ortaöğretim kurumlarında spor bölümlerinin açılması 2004 yılında gerçekleşmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı, Orta Öğretim kurumları Genel Müdürlüğü’nün 24.08.2004 tarih ve 8260 sayılı emirleri doğrultusunda; Türkiye’de, Beden Eğitimi ve Spor alanında temel bilgi ve becerileri kazanmaları, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmeleri ve alanı ile ilgili dünyadaki gelişmeleri takip ederek, Türk sporunu geliştirecek ve temsil edecek başarılı genç sporcuların yetiştirilmesi amacıyla 2004–2005 Öğretim yılında Uşak, Malatya, Erzurum ve Sivas olmak üzere 4 ilde Spor Lisesi açılmıştır. Daha sonra 2005– 2006 Öğretim yılında Eskişehir, Trabzon ve Elazığ illerinde de açılarak bu sayı 7 ye ve 2006–2007 Öğretim yılında İstanbul, Bursa ve Denizli illerinde açılarak bu sayı 10’a yükselmiştir. Yine; Milli Eğitim Bakanlığı, Orta Öğretim kurumları Genel Müdürlüğü’nün 14.06.2007 tarih ve 6567 sayılı emirleri doğrultusunda; Antalya Spor Lisesi ve 26.06.2007 tarih ve 6970 sayılı emirleri doğrultusunda; Mersin Spor Lisesi ve 24.05.2007 tarih ve 5831 sayılı genelge ile Karabük Spor Lisesinin açılmasına karar verilmiştir (Karapınar, 2007).

Yapılan bu araştırmada spor lisesi öğrencilerinin öğrenim süreci ve akademik başarı ilişkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bilindiği gibi ülkemizde spor liseleri yetenek sınavı ile öğrenci alımı yapan eğitim kurumları arasında yer almaktadır. Spor liselerinde yer alan teorik ve uygulamalı dersler ile öğrencilerin alana özgü akademik bilgilerinin artırılması, ilgilendikleri spor dalına özgü becerilerin kazandırılması ve öğrencilerin bir üst öğrenim kademesine hazırlanması amaçlanmaktadır. Bu noktada öğrencilerin spor lisesi öncesi dönemdeki sportif yetenekleri ile akademik başarı düzeylerinin lise hayatı boyunca elde edecekleri akademik başarı düzeyini hangi yönde etkilediğinin belirlenmesi literatüre önemli bir katkı sağlayacaktır. Bunun yanında öğrencilerin spor lisesi öncesi dönemde sahip oldukları akademik bilgi ile lise hayatları boyunca edindikleri bilgi ve becerilerin üniversiteye giriş sınav puanını hangi düzeyde etkilediğinin de irdelenmesi gerekmektedir. Böylelikle spor liselerine girişte kullanılan puan ölçütlerinin, spor liselerinde verilen eğitimin bir üst öğrenime hazırlamadaki yeterliliğini belirlemede önemli bir katkı sağlayacaktır. Sonuç olarak;

bu araştırma sonuçlarının gerek eğitim bilimleri literatürüne gerekse de uygulama alanına önemli bir katkı oluşturacağı düşünülmektedir.

1.10. Araştırmanın Varsayımları

- 1) Araştırma grubunu oluşturan Spor Lisesi öğrencilerinin yetenek sınavlarının, aynı ölçütlerle gerçekleştirildiği varsayılmıştır.
- 2) Araştırma grubunu oluşturan Spor Lisesi öğrencilerinin TEOG puanlarının, aynı ölçütlerle gerçekleştirildiği varsayılmıştır.
- 3) Araştırma grubunu oluşturan Spor Lisesi öğrencilerinin diploma notlarının, aynı ölçütlerle gerçekleştirildiği varsayılmıştır.
- 4) Araştırma grubunu oluşturan Spor Lisesi öğrencilerinin alan ders notlarının, aynı ölçütlerle gerçekleştirildiği varsayılmıştır.
- 5) Araştırma grubunu oluşturan Spor Lisesi öğrencilerinin alan dışı ders notlarının, aynı ölçütlerle gerçekleştirildiği varsayılmıştır.
- 6) Araştırma ile ilgili kurumlardan ve kaynaklardan elde edilen bilgilerin gerçeği yansıttığı varsayılmıştır.

1.11. Araştırmanın Sınırlıkları

Bu araştırma; 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında Burdur, Isparta, Aydın, Denizli ve Antalya illerinde bulunan spor liselerinden mezun olan tüm öğrenciler ile sınırlıdır.

1.12. Tanımlar

Eğitim: En geniş anlamı ile eğitim “bireyde kendi yaşantıları yoluyla davranış değişikliği meydana getirme süreci” olarak tanımlanmaktadır (Erden, 2012).

Akademik başarı: Kavramsal açıdan akademik başarı “bilişsel açıdan yeterlik ve beceri düzeyini ölçmeyi amaçlayan, derslerde öğrencilerin gösterdikleri performansın betimlenmesi ve derslerde uygulanmış olan testlerin doğru cevaplarının yüzdesi” şeklinde tanımlanmaktadır (Kurtuluş, 2012).

BÖLÜM II

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Çakır ve Pepe (2016) tarafından yapılan araştırmada spor lisesi öğrencilerinin ortaöğretim kurumuna yerleşmeden önceki akademik başarı düzeyleri ile mevcut akademik başarı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Isparta spor lisesinde öğrenim gören 44 son sınıf öğrencisi, 55 üçüncü sınıf öğrencisi, 53 ikinci sınıf öğrencisi ve mezun 49 öğrencisi olmak üzere toplam 201 öğrenci katılmış, bu amaçla araştırmaya dâhil edilen spor lisesi öğrencilerinin ortaöğretim yerleştirme puanları ile her okul dönemine ilişkin not ortalamaları Milli Eğitim Bakanlığı'nın e-okul sistemi üzerinden toplanmıştır. Araştırmanın sonunda 9, 10 ve 11. sınıf spor lisesi öğrencilerinin ortaöğretim yerleştirme puanları ile mevcut akademik başarı düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir.

Özkan (2015) tarafından yapılan araştırmada öğretmen yetiştirme programlarını kazanan öğrencilerin üniversiteye yerleştirme puanları ile KPSS ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programı öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen araştırmada yüksek yerleştirme puanları ile üniversiteye giren öğrencilerin söz konusu başarılarını KPSS'de devam ettiremedikleri, öğrencilerin yükseköğretime yerleştirme puanları ile KPSS ortalamaları arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kumartaş ve Kutlu (2014) tarafından yapılan araştırmada yükseköğretime geçiş sürecinde kullanılan YGS ve LYS sınavlarının oluşturduğu risk faktörlerinin lise öğrencilerinin akademik başarıları üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. 10, 11 ve 12. sınıf öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada öğrencilerin sınıf düzeyleri arttıkça yükseköğretime geçiş sınavlarına hazırlanmak için harcadıkları zamanın ve yaşadıkları stresin de arttığı, söz konusu olumsuzlukların öğrencilerin derslere yönelik ilgilerini azalttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Aksu ve Çelenk (2014) tarafından yapılan araştırmada anadolu güzel sanatlar ve spor liselerinin müzik bölümlerinden mezun olan öğrenciler ile diğer bölümlerden mezun olan öğrencilerin güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümlerindeki akademik başarı düzeylerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmaya güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümlerinde öğrenim görmekte olan 61 anadolu güzel sanatlar ve

spor lisesi mezunu ile 150'si diğler liselerden mezun olan öğrenciler olmak üzere toplam 211 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırma sonucunda; diğler liselerden mezun olan öğrenciler ile Anadolu güzel sanatlar ve spor liseleri'nden mezun olan öğrencilerin yetenek giriş puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde 1, 2 ve 3. sınıf öğrencilerinin yılsonu genel not ortalamaları arasında da anlamlı farklılıklar görülmediği belirlenmiştir. Buna karşılık diğler lise mezunlarının teorik derslerdeki başarı düzeylerinin anadolu güzel sanatlar ve spor lisesi mezunu öğrencilerden daha yüksek olduğu, anadolu güzel sanatlar ve spor lisesi mezunu öğrencilerin ise müzik alanındaki uygulama ders başarılarının diğler lise mezunu öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Özbaş (2013) tarafından yapılan liseler arası fırsat eşitsizliklerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkilerinin değerlendirildiği araştırmada, fen liseleri ile genel lise öğrencileri arasındaki fırsat eşitsizliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda fen lisesi öğrencilerinin ilköğretim sürecinde sosyo-ekonomik açıdan daha avantajlı bir duruma sahip oldukları, bu durumun ortaöğretime geçiş sınavı için öğrencilere önemli bir avantaj sağladığı tespit edilmiştir. Bunun yanında fen liseleri ile kıyaslandığı zaman genel liselerin öğrencilere temel gereksinimleri doğrultusunda akademik ilerleme imkânı sağlayamadığı belirlenmiştir.

Sağır, Zahal ve Gürpınar (2013) tarafından yapılan araştırmada; üniversitelerin müzik öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin YGS puanları ile müzik alanına ilişkin akademik başarı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 2010-2011 ve 2011-2012 eğitim-öğretim yıllarında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı Yetenek Sınavlarına giren 761 aday dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonucunda; yetenek sınavı ile müzik öğretmenliği bölümünü kazanan adayların YGS puan ortalamaları ile müzik alanına ilişkin başarı düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sevindik (2009) tarafından yapılan araştırmada ilköğretim öğrencilerinin akademik başarı düzeyleri ile seviye belirleme sınav puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. İlköğretim 6 ve 7. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen araştırmada öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin seviye belirleme sınavında yer alan türkçe, matematik ve sosyal bilgiler test sonuçları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM III

Yöntem

3.1.Araştırma Modeli

Bu araştırmada literatürde sıklıkla kullanılan “İlişkisel Tarama” ve “Nedensel-Karşılaştırma” modelleri kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla değişken arasındaki birlikte değişimin ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modeli olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2009). Nedensel karşılaştırma araştırmaları var olan doğal olarak ortaya çıkmış bir durum ya da olayın nedenlerini ve bu nedenlere etki eden değişkenleri ya da bir etkinin sonuçlarını belirlemeye yönelik araştırmalardır (Büyüköztür ve diğerleri, 2008).

3.2.Araştırma Grubu

Araştırma grubu 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında Burdur, Isparta, Aydın, Denizli ve Antalya illerinde bulunan spor liselerinden mezun olan toplam 184 öğrenciden oluşmuştur.

Tablo 5.

Araştırma Grubunun Kişisel Özellikleri

Değişken	Düzy	N	%
Cinsiyet	Erkek	111	60,33
	Kız	73	39,67
	Toplam	184	100
Liseler	Antalya	43	23,37
	Aydın	39	21,19
	Burdur	18	9,78
	Denizli	42	22,83
	Isparta	42	22,83
	Toplam	184	100

Araştırma grubunu oluşturan toplam 184 Spor Lisesi öğrencisinin cinsiyet özellikleri, öğrenim gördükleri liselere ilişkin sayısal değerler tabloda verilmiştir.

3.3.Verilerin Toplanması

Bu araştırmada spor lisesi öğrencilerinin öğrenim süreci ve akademik başarı ilişkilerinin incelenmesi amacıyla belgesel tarama yöntemi tekniklerinden “Genel Tarama” ile “İçerik Çözümlemesi” kullanılmıştır. Mevcut kayıtlı ve belgeleri inceleyerek veri toplamaya belgesel tarama denir. İki ayrı amaç ile belgesel tarama tekniği kullanılabilir. Bunlar; Genel tarama ve içerik çözümlemesidir. Genel tarama, araştırmacının araştırdığı konuda incelediği, okuduğu, çalışmasına aktardığı, literatür taramasını içermektedir. İçerik çözümlemesi ise, belirli bir metnin, kitabın, belgenin belli özelliklerini sayısallaştırarak belirleme amacıyla yapılan bir taramadır (Tanrıöğen, 2011).

3.4.Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde tanımlayıcı istatistiksel analizler, grupların ortalamalarının arasındaki farkın anlamlılığı için “independent sample t test”, puan ortalamaları arasındaki anlamlılığı için korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma grubunun puan ortalamaları ve medyan değerleri (Yetenek sınav puanı Medyan değeri: 77,82; YGS puanı Medyan değeri: 188,01; Diploma Puanı Medyan değeri: 74,81; TEOG sınav puanı Medyan değeri: 289,36; Alan ders ortalamaları Medyan değeri: 85,05; Alan dışı ders ortalamaları Medyan değeri: 63,85) hesaplanarak yüksek ve düşük olmak üzere iki grup oluşturularak karşılaştırmalar belirlenen bu gruplara göre yapılmış ve yorumlanmıştır. Verilerin normal dağılıma sahip olmasından dolayı parametrik testler uygulanmıştır. Analizler de SPSS (22.00) paket programı kullanılmış, anlamlılık düzeyi olarak 0.05 olarak kabul edilmiştir.

BÖLÜM IV

Bulgular

4.1. TEOG Başarı Durumuna Göre Yapılan Fark Testleri ve Korelasyon Analizlerinin Sonuçları

Tablo 6.

Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Düzey Değişkenine Göre Diploma Not Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu

TEOG Düzey Değişkeni	N	Ort	Ss	Sd	t	p
Yüksek	92	76,33	7,88	182	3,58	0,004*
Düşük	92	72,59	6,18			

*p<0,05

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin TEOG düzey değişkenine göre diploma not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. ($t_{182}=3,58$; $p<0,05$). Verilere göre TEOG sınavı yüksek olanların ($\bar{X}=76,33$), düşük olanlara göre ($\bar{X}=72,59$) diploma not ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya göre, TEOG sınavı yüksek öğrencilerin diploma ortalamalarında da yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 7.

Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanı ile Diploma Not Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu

		TEOG Puanı	Diploma Puanı
TEOG Puanı	Pearson Correlation	1	,337**
	Sig. (2-tailed)		,001
	N	184	184
Diploma Puanı	Pearson Correlation	,337**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	184	184

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin TEOG puanları ile diploma puanları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. ($r=0,337$; $p<0,05$).

Tablo 8.

Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Düzey Değişkenine Göre YGS Puanı Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu

TEOG Düzey Değişkeni	N	Ort	Ss	Sd	t	p
Yüksek	92	207,27	37,50	182	5,58	0,001*
Düşük	92	176,88	36,30			

$p<0,05$

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin TEOG Düzey değişkenine göre YGS puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($t_{182}=5,58$; $p<0,05$). Verilere göre TEOG sınavı yüksek olanların YGS puan ortalamalarının ($\bar{X}=207,27$), düşük olanlara göre ($\bar{X}=176,88$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya göre, TEOG sınavı yüksek öğrencilerin YGS puan ortalamalarında da yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 9.

Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanı ile YGS Puanı Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu

		TEOG Puanı	YGS Puanı
TEOG Puanı	Pearson Correlation	1	,526**
	Sig. (2-tailed)		,001
	N	184	184
YGS Puanı	Pearson Correlation	,526**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	184	184

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin TEOG puanları ile YGS puanları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır ($r=0,526$; $p<0,05$).

Tablo 10.

Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Düzey Değişkenine Göre Alan Dersleri Not Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu

TEOG Düzey Değişkeni	N	Ort	Ss	Sd	t	p
Yüksek	92	83,33	8,59	182	0,75	0,454
Düşük	92	82,49	6,41			

$p > 0,05$

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin TEOG Düzey değişkenine göre alan dersleri not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. ($t_{182}=0,75$; $p > 0,05$). Verilere göre TEOG sınavı yüksek olanların alan dersleri not ortalamaları ($\bar{X}=83,33$) ile düşük olanların ($\bar{X}=82,49$) ortalamaları benzerdir.

Tablo 11.

Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanları ile Alan Ders Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu

		TEOG Puanı	Alanı Derslerinin Ortalaması
TEOG Puanı	Pearson Correlation	1	,098
	Sig. (2-tailed)		,184
	N	184	184
Alanı Derslerinin Ortalaması	Pearson Correlation	,098	1
	Sig. (2-tailed)	,184	
	N	184	184

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin TEOG puanları ile alan dersleri not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($r=0,098$; $p > 0,05$).

Tablo 12.

Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Düzey Değişkenine Göre Alan Dışı Ders Not Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu

TEOG Düzey Değişken	N	Ort	Ss	Sd	t	p
Yüksek	92	68,09	9,43	182	4,99	0,001*
Düşük	92	61,26	9,13			

$p < 0,05$

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin TEOG düzey değişkenine göre alan dışı ders not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($t_{182}=4,99$; $p < 0,05$). Verilere göre TEOG sınavı yüksek olanların ($\bar{X}=68,09$), düşük olanlara göre ($\bar{X}=61,26$) alan dışı ders not ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya göre, TEOG sınavı yüksek öğrencilerin alan dışı ders ortalamalarında da yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 13.

Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanları ile Alan Dışı Ders Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu

		TEOG Puanı	Alan Dışı Derslerin Ortalaması
TEOG Puanı	Pearson Correlation	1	,440**
	Sig. (2-tailed)		,001
	N	184	184
Alan Dışı Derslerin Ortalaması	Pearson Correlation	,440**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	184	184

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin TEOG puanları ile alan dışı dersleri not ortalamaları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır ($r=0,440$; $p < 0,05$).

4.2. Yetenek Sınavı Düzey Durumuna Göre Yapılan Fark Testleri ve Korelasyon Analizlerinin Sonuçları

Tablo 14.

Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Düzey Değişkenine Göre Diploma Puan Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu

Yetenek Sınavı Düzey Değişkeni	N	Ort	Ss	Sd	t	p
Yüksek	92	73,08	8,46	182	-2,59	0,011*
Düşük	92	75,83	5,65			

$p < 0,05$

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin yetenek sınavı düzey değişkenine göre diploma not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. ($t_{182} = -2,59$; $p < 0,05$). Verilere göre yetenek sınavı yüksek olanların diploma puan ortalamalarının ($\bar{X} = 73,08$), düşük olanlara göre ($\bar{X} = 75,83$) daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya göre, yetenek sınavı yüksek öğrencilerin diploma puan ortalamalarında daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 15.

Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Puanları ile Diploma Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu

		Yetenek Sınav Puanı	Diploma Puanı
Yetenek Sınav Puanı	Pearson Correlation	1	-,137
	Sig. (2-tailed)		,065
	N	184	184
Diploma Puanı	Pearson Correlation	-,137	1
	Sig. (2-tailed)	,065	
	N	184	184

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile diploma puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($r = -0,137$; $p > 0,05$).

Tablo 16.

Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Düzey Değişkenine Göre YGS Puan Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu

Yetenek Sınavı Düzey Değişkeni	N	Ort	Ss	Sd	t	p
Yüksek	92	194,27	41,04	182	0,75	0,455
Düşük	92	189,87	38,69			

$p > 0,05$

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin yetenek sınavı düzey değişkenine göre YGS puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ($t_{182}=0,75$; $p > 0,05$). Verilere göre yetenek sınavı yüksek olanların ($\bar{X}=194,27$), düşük olanların göre ($\bar{X}=189,87$) YGS puan ortalamaları benzerdir.

Tablo 17.

Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Puanları ile YGS Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu

		YGS Puanı	Yetenek Sınav Puanı
YGS Puanı	Pearson Correlation	1	,050
	Sig. (2-tailed)		,502
	N	184	184
Yetenek Sınav Puanı	Pearson Correlation	,050	1
	Sig. (2-tailed)	,502	
	N	184	184

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile YGS puanları arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($r=0,050$; $p > 0,05$).

Tablo 18.

Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Düzey Değişkenine Göre Alan Dersleri Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu

Yetenek Sınavı Düzey Değişkeni	N	Ort	Ss	Sd	t	p
Yüksek	92	81,35	9,16	182	-2,84	0,005*
Düşük	92	84,46	5,14			

$p < 0,05$

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin yetenek sınavı düzey değişkenine göre alan dersleri ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. ($t_{182} = -2,84$; $p < 0,05$). Verilere göre yetenek sınavı yüksek olanların ($\bar{X} = 81,35$), düşük olanlara göre ($\bar{X} = 84,46$) alan dersleri ortalamalarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya göre, yetenek sınavı yüksek öğrencilerin alan dersleri ortalamalarında yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 19.

Spor Lisesi Öğrencilerin Yetenek Sınavı Ortalaması ile Alan Ders Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu

		Yetenek Sınav Puanı	Alanı Derslerinin Ortalaması
Yetenek Sınav Puanı	Pearson Correlation	1	-,246**
	Sig. (2-tailed)		,001
	N	184	184
Alanı Derslerinin Ortalaması	Pearson Correlation	-,246**	1
	Sig. (2-tailed)	,001	
	N	184	184

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile alan dersleri ortalamaları arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır ($r = -0,246$; $p < 0,05$).

Tablo 20.

Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınavı Düzey Değişkenine Göre Alan Dışı Ders Ortalamalarına İlişkin t-Testi Sonucu

Yetenek Sınavı Düzey Değişkeni	N	Ort	Ss	Sd	t	p
Yüksek	92	63,21	10,77	182	-2,03	0,044*
Düşük	92	66,14	8,68			

$p < 0,05$

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin yetenek sınavı düzey değişkenine göre alan dışı dersleri ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. ($t_{182} = -2,03$; $p < 0,05$). Verilere göre yetenek sınavı yüksek olanların ($\bar{X} = 63,21$), düşük olanlara göre ($\bar{X} = 66,14$) alan dışı dersleri ortalamalarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya göre, yetenek sınavı yüksek öğrencilerin alan dışı ders ortalamalarında daha düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 21.

Spor Lisesi Öğrencilerinin Yetenek Sınav Ortalaması ile Alan Dışı Ders Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu

	Yetenek Sınav Puanı	Alan Dışı Derslerin Ortalaması
Yetenek Sınav Puanı	Pearson Correlation	1
	Sig. (2-tailed)	-,032
	N	,671
Alan Dışı Derslerin Ortalaması	Pearson Correlation	1
	Sig. (2-tailed)	-,032
	N	,671

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile alan dışı ders ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($r = 0,671$; $p > 0,05$).

4.3. Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanı ile Yetenek Sınav Puanı Arasındaki İlişkinin Korelasyon Analizlerinin Sonuçları

Tablo 22.

Spor Lisesi Öğrencilerinin TEOG Puanı ile Yetenek Sınav Puanı Ortalamaları Arasındaki İlişki Durumu

		TEOG PUANI Puanı	Yetenek Sınav Puanı
TEOG Puanı	Pearson Correlation	1	,038
	Sig. (2-tailed)		,609
	N	184	184
Yetenek Sınav Puanı	Pearson Correlation	,038	1
	Sig. (2-tailed)	,609	
	N	184	184

Araştırma grubunu oluşturan spor lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile TEOG puanları arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($r=0,609$; $p>0,05$).

BÖLÜM V

Sonuç ve Öneriler

5.1. Sonuçlar

Bu bölümde, araştırmanın bulguları, alt problemler altında toplanarak yorumlanmıştır.

1) Spor Lisesi öğrencilerinin TEOG sınav puanları ile diploma notu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve TEOG sınav puanlarının düzey değişkenine göre diploma notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmaya katılan spor lisesi öğrencilerin TEOG sınav puanları ile diploma notları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunduğu, elde edilen bulgulara göre diploma notlarının TEOG sınavında düzeyi yüksek olan öğrenciler lehine yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bilindiği gibi öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen bireysel unsurların başında düzenli ve planlı bir çalışma alışkanlığına sahip olma gelmektedir (Nurgün ve Çakır, 2014). Bu kapsamda araştırmada TEOG sınavında başarılı olan öğrencilerin diploma notlarının yüksek olmasının temelinde lise öğrenimi öncesinde sahip oldukları düzenli ve planlı çalışma alışkanlıklarını lise hayatları boyunca da devam ettirmelerinden kaynaklandığı düşünülebilir.

2) Spor Lisesi öğrencilerinin TEOG sınav puanları ile YGS sınav puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve TEOG sınav puanlarının düzey değişkenine göre YGS sınav puanları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmaya katılan Spor Lisesi öğrencilerin TEOG sınav puanı ile YGS puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunduğu, elde edilen bulgulara göre YGS puanlarının TEOG sınav düzeyi yüksek olan öğrenciler lehine yüksek olduğu, ayrıca TEOG puanları ile YGS puanları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Uşaklı ve Yapıcı (2000) göre; eğitim kurumlarında öğrencilerin salt bilgiyle dolu ve topluma uyum gösteren kimseler olmaktan ziyade, hızla değişen ve karmaşık hale gelen toplumda, var olan ve olası sorunlarla başa çıkabilecek ve değişen çevresine uyum gösterebilecek kimseler olarak yetişmeleri gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Buradan hareketle; spor lisesi öğrencilerinin gerek ders başarısı gerekse de sportif başarı olarak gelişim göstermeleri ve okullara bu şartları sağlayarak dahil edilmelerinin önemi büyüktür.

3) Spor Lisesi öğrencilerinin TEOG sınav puanları ile alan ders notları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve TEOG sınav puanlarının düzey değişkenine göre alan ders notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmaya katılan spor lisesi öğrencilerinin TEOG sınav puanları ile alan ders puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmadığı, elde edilen bulgulara göre TEOG sınav düzeyi yüksek olan öğrencilerin alan ders not ortalamalarının sınav düzeyi düşük olanlar ile benzer olduğu, TEOG puanları ile alan ders not ortalamaları arasında da anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bilindiği gibi öğrencilerin eğitim hayatları boyunca girdikleri sınavlar öğrenme kapasitelerinin belirlenmesi ve gelecekteki performanslarının kestirilmesinde kullanılmaktadır (Karakaya ve Kutlu, 2002). Ancak yapılan bu araştırmada öğrencilerin TEOG sınav puanları ile alan derslerine ilişkin not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olmamasının spor liselerine girişte TEOG sınavının düşük etkiye sahip olmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Nitekim T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları (2014) tarafından hazırlanan Güzel Sanatlar Liseleri ile Spor Liselerine Öğrenci Alımına ilişkin genelgede yerleştirmeye esas puanın belirlenmesinde TEOG sınav puanının sadece %30'unun alındığı görülmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin TEOG puanları ile alan derslerine ilişkin not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olmamasının yönerge ile uyumlu bir sonuç olduğu söylenebilir.

4) Spor Lisesi öğrencilerinin TEOG sınav puanları ile alan dışı ders notları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve TEOG sınav puanlarının düzey değişkenine göre alan dışı ders notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmaya katılan Spor Lisesi öğrencilerinin grup değişkenine göre TEOG sınav puanları ile alan dışı ders ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunduğu, elde edilen bulgulara göre alan dışı ders ortalamalarının TEOG sınav düzeyi yüksek olan öğrenciler lehine yüksek olduğu, ayrıca TEOG puanları ile YGS puanları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasının ortaöğretim kurumları ders müfredatında

bulunan alan dışı derslerin TEOG ve YGS sınavlarında yer almasından kaynaklandığı düşünülebilir. Literatürde yer alan araştırma bulgularının da bu görüşü desteklediği görülmektedir. Karakaya ve Kutlu (2002) tarafından yapılan çalışmada lise ders müfredatında bulunan alan dışı dersler ile (matematik, Türkçe) öğrencilerin ortaöğretime giriş sınav puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Anadolu liselerinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilen çalışmada öğrencilerin ortaöğretime geçiş sınav puanları ile ders müfredatında bulunan alan dışı (matematik, Türkçe) ders notları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Doğan ve Beşir-Demir (2015) tarafından yapılan diğer bir çalışmada ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerininin TEOG sınav puanları ile İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders notları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmış ve öğrencilerin TEOG sınav puanları ile İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders notları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada TEOG sınav düzey yüksek olan öğrencilerin alan dışı derslerde yüksek düzeye sahip olmalarının diğer bir nedeni olarak, TEOG sınav düzey yüksek olan öğrencilerin alan dışı derslere, yetenek sınav puanı yüksek olan öğrencilerin ise alan derslerine önem vermeleri gösterilebilir. Genç ve diğerleri (2013) tarafından yapılan çalışmada da spor lisesi öğrencilerinin genellikle spor alanına yönelik derslere önem verdikleri ve bu derslerde başarılı olmak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

5) Spor Lisesi öğrencilerininin yetenek sınav puanları ile diploma notu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve yetenek sınav puanlarının düzey değişkenine göre diploma notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmada yetenek sınav düzeyi yüksek olan öğrenciler ile yetenek sınav düzey düşük olan öğrencilerin diploma notları karşılaştırıldığında, diploma notlarının yetenek sınav düzey düşük olan öğrencilerin lehine yüksek olduğu bulunmuştur. Buna karşılık genel olarak yetenek sınav puanının diploma notu üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Aksu (2014) tarafından yapılan benzer bir çalışmada da güzel sanatlar liselerinde öğrenim gören öğrencilerin hem alan dışı hem de alan derslerinde başarılı oldukları bulunmuştur.

Yetenek sınav düzeyi düşük olan öğrencilerin diploma notlarının yüksek olmasının temelinde, yetenek sınav puanı düşük olan öğrencilerin sadece alan dışı değil, aynı zamanda alan derslerinde de başarılı olmalarının etkili olduğu düşünülebilir.

6) Spor Lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile YGS sınav puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve yetenek sınav puanlarının düzey değişkenine göre YGS sınav puanları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Bilindiği gibi YGS öğrencilerin düşünme ve fikir yürütme becerilerini ölçmeyi amaçlayan bir sınavdır. Yetenek sınavlarına başvuruda YGS şartının aranma gerekçesinin temelinde verilecek eğitime uygun hazır bulunuş düzeyine sahip olan öğrencilerin seçilebilmesi amaçlanmaktadır (Değirmencioğlu, 2012). Araştırmaya katılan grup değişkenine göre yetenek sınav puanları ile YGS sınav puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmadığı, elde edilen bulgulara göre yetenek sınav düzeyi yüksek olan öğrenciler ile düşük olan öğrencilerin benzer olduğu, yetenek sınavı ile YGS sınavı arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasının, spor lisesi öğrencilerinin yetenek sınavı ile eğitime başlamalarının, yetenek sınavlarında da öğrencilerin akademik başarılarını ölçen uygulamalardan ziyade sportif yeteneklerini ölçmeyi amaçlayan uygulamalara yer verilmesinden kaynaklandığı düşünülebilir. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları (2014) tarafından hazırlanan Güzel Sanatlar Liseleri ile Spor Liselerine Öğrenci Alınmasına ilişkin genelgede, yerleştirmeye esas puanın %70'inin sportif beceri testine ait olmasının da bu sonucu desteklediği görülmektedir. Bunun yanında spor lisesi öğrencilerinin YGS sınavına yönelik dersleri yeterli düzeyde önemsememelerinin de bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olduğu düşünülebilir. Genç ve diğerleri (2013) tarafından yapılan araştırmada, spor lisesi öğrencilerinin sayısal derslere yönelik yaklaşımlarının incelenmesi amaçlanmış, araştırmanın sonunda öğrencilerin sayısal derslerin zor olduğunu düşündükleri, buna paralel olarak sayısal derslere yeterince önem vermedikleri tespit edilmiştir.

7) Spor Lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile alan ders notları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve yetenek sınav puanlarının düzey değişkenine göre alan ders notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmaya katılan Spor Lisesi öğrencilerin yetenek sınav puanları ile alan ders notları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunduğu, elde edilen bulgulara göre yetenek sınav düzeyi düşük olan öğrencilerin alan ders notlarının yüksek olduğu, yetenek sınavı ile alan ders notları arasında negatif yönde düşük düzeyde bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Günbayı ve Tokel (2014) tarafından mesleki ve teknik eğitim veren liselerde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan benzer bir araştırmada; öğretmen, yönetici ve öğrenci görüşlerine göre öğrencilerin

“alanı sevme” düzeylerinin akademik başarıyı etkileyen bir unsur olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

8) Spor Lisesi öğrencilerinin yetenek sınav puanları ile alan dışı ders notları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ve yetenek sınav puanlarının düzey değişkenine göre alan dışı ders notları ile arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmaya katılan Spor Lisesi öğrencilerin yetenek sınav puanları ile alan dışı ders not ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunduğu elde edilen bulgulara göre yetenek sınav düzeyi düşük olan öğrencilerin alan dışı ders notlarının yüksek olduğu, ayrıca yetenek sınavı ile alan dışı ders notları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu bulgulara göre yetenek sınav başarısının alan dışı ders başarısı üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

9) Spor Lisesi öğrencilerinin TEOG sınav puanı ile yetenek sınav puanı arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Araştırmaya katılan Spor Lisesi öğrencilerin yetenek sınav puanları ile TEOG puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasının da yetenek sınavlarının içerik olarak öğrencilerin fiziksel performanslarını, TEOG sınavının ise akademik başarı düzeylerini ölçmeye yönelik bir sınav olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Sonuç olarak; spor lisesi öğrencilerinin TEOG sınavından ve yetenek sınavından almış oldukları puanlarla diploma notları, alan ve alan dışı ders notları, YGS puanları grup değişkenine göre karşılaştırılmış ve ilişkilendirilmiştir. Elde edilen verilere göre; spor lisesi öğrencilerinin öğrenim sürecini ve sonrasında akademik başarı anlamında TEOG sınavı etkilerken, yetenek sınavı etkilememektedir. Buradan hareketle; sportif yeteneğin gerekliliğinin yanında gerek okulda ki başarının gerekse de okul sonrası bir üst öğrenime devam etmedeki başarının sağlanabilmesi için spor liselerine giriş sınavlarında akademik başarı kriter etkisinin artırılma gerçeğinin büyük önem taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

- 1) Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılacak ortak proje ile bu ve benzeri araştırmalar tüm spor liselerinde uygulanarak daha net sonuçlar elde edilebilir.
- 2) Araştırma sonuçları spor liseleri ile paylaşılarak öğrencilerin akademik başarı farkındalıkları artırılabilir.

- 3) Sportif yeteneğin gerekliliğinin yanında gerek okuldaki başarının gerekse de okul sonrası bir üst öğrenime devam etmedeki başarının sağlanabilmesi için spor liselerine giriş sınavlarında akademik başarı kriter etkisinin artırılması önerilebilir.
- 4) Araştırma sonuçları spor lisesi öğrencilerinin spor lisesi öncesi akademik başarılarını gösteren TEOG puanları ile mezuniyet sonrası akademik başarılarını gösteren YGS puanları arasında pozitif yönde ilişki olması, spor lisesi öğrencilerinin akademik başarılarına doğrudan etki eden alan dışı derslerin verimliliğini artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması önerilebilir.
- 5) Spor lisesine giriş kriterini belirleyen yetenek sınavı içeriğinin sportif yeteneğe dayalı olmasına rağmen; yetenek sınavı ile spor lisesindeki sportif yeteneğe bağlı alan ders notları arasında negatif yönde ilişki bulunması, alan ders notları ile okul öncesi akademik başarılarını gösteren TEOG puanları arasında pozitif yönde ilişki bulunması, yetenek sınav içeriğinin yeniden düzenlenmesine dair çalışmalar yapılması önerilebilir.
- 6) Spor lisesi öğrencilerinin spor lisesi öncesi, öğrenim süreci ve mezuniyet sonrası akademik başarılarının diğer ortaöğretim kurumları akademik başarıları karşılaştırmalı analizleri yapılarak, spor liselerinin bir üst öğrenime öğrenci yetiştirmede yeterliliklerini belirlemeye yönelik çalışmalar yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Açak, M. (2016). *Beden eğitimi öğretmeninin el kitabı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Aksu, C. (2014). Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerine başvuran öğrenci sayılarının incelenmesi: Karamsar bir tablo. *İdil Dergisi*, 3(13), 87-100.
- Aksu, C. ve Çelenk, K. (2014). AGSSL müzik bölümü mezunlarının 'güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümlerindeki akademik başarılarının incelenmesi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 67-87.
- Akşid, F. ve Şahin, C. (2011). Coğrafya öğretiminde aktif öğrenmenin akademik başarı ve tutum üzerine etkisi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 1-26.
- Altındaş, M.E. (2009). *Türkiye'de açılan spor liselerinin amaç hedef ve beklentilerinin araştırılması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Arapgırlıoğlu, H. ve Tankız, K.D. (2013). Yetenek sınavlarında AOBP ve YGS puanlarının yerleştirme puanları içerisindeki dağılımının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2), 14-26.
- Aslanargun, E. ve Özakça, B. (2015). Akademik başarıları yüksek olan öğrencilerin başarı düzeylerine ailelerinin katkıda bulunma biçimleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(3), 9-21.
- Ayaydın, A. (2011). Güzel sanatlar ve spor liselerinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri: öğretmenlerin görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 435-453.
- Aysan, H.A. (2011). *Spor lisesi ve fen lisesi öğrencilerinin sportif aktivite düzeylerinin vücut kompozisyonu ve kemik mineral yoğunluğu üzerine etkileri*. Yayımlanmamış doktora tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Barani, G.H.Z. (2014). *Bilgisi öğretmenliği fizik 4 (modern fizik) dersi ile ortaöğretim 11.sınıf modern fizik dersindeki akademik başarıya etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Burns, D.J. (2004). Anxiety at the time of the final exam: Relationships with expectations and performance. *Journal of Education for Business*, 80(2), 119-124.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F.(2008).*Bilimsel araştırma yöntemleri*. (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi

- Connor, C.M., Son, S.H., Hindman, A.H. and Morrison, F.J. (2005). Teacher qualifications, classroom practices, family characteristics, and preschool experience: Complex effects on first graders' vocabulary and early reading outcomes. *Journal of School Psychology, 43*, 343-375.
- Croninger, R.G., Rice, J.K., Rathbun, A. and Nishio, M. (2007). Teacher qualifications and early learning: Effects of certification, degree, and experience on first-grade student achievement. *Economics of Education Review, 26*(3), 312-324.
- Çakıcı, D. (2010). *Spor lisesi ve genel lise 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin sosyal yetkinlik beklentisi ve özsaygı düzeylerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin: Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çakır, F. and Pepe, K. (2016). The Study of correlation between secondary school placement scores of sports high school students and their level of academic achievement. *Journal of International Multidisciplinary Academic Researches, 3*(1), 19-24.
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: Okul aile dayanışması. *İlköğretim Online, 2*(2), 28-34.
- Çelikten, M., Şanal, M. ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 19*, 207-237.
- Çoban, B. ve Ünveren, A. (2007). *Beden eğitimi ve oyun öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Dam, H. (2008). Öğrencinin okul başarısında aile faktörü. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 8*(14), 75-99.
- Değirmencioğlu, L. (2012). Müzik bölümü öğrencilerinin mezun olduğu lise türü ve ÖSS puanlarının temel müzik kuramları dersindeki başarı durumuna etkisi. *Erciyes İletişim Dergisi, 2*(3), 40-56.
- Doğan, E. and Beşir-Demir, S. (2015). Examination of the relation between TEOG score and school success in terms of various variables. *Journal of Education and Training Studies, 3*(5), 113-121.
- Dursun, Ş. ve Dede, Y. (2004). Öğrencilerin matematikte başarısını etkileyen faktörler: matematik öğretmenlerinin görüşleri bakımından. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24*(2), 217-230.
- Erden, M. (2012). *Eğitim bilimlerine giriş*. (7. Basım). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Erzincan, G. (2011). *Güzel sanatlar ve spor liseleri resim bölümü öğrenci profilinin saptanmasına yönelik bir inceleme*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Genç, E., Batmaz, H.Ç., Coşkun, Z., Pala, R., Çınar, V. ve Biçer, S.Y. (2013). Güzel sanatlar ve spor lisesi, spor bölümü öğrencilerinin sayısal derslere karşı tutumları (Elazığ örneği). *International Journal of Social Science*, 6(3), 1163-1177.
- Gottfried, A.E., Fleming, J.S. and Gottfried, A.W. (2001). Continuity of academic intrinsic motivation from childhood through late adolescence: A longitudinal study. *Journal of Educational Psychology*, 93(1), 3-13.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde okul aile işbirliğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 204-209.
- Göktaş, Ö. ve Gürbüz Türk, O. (2012). Okuduğunu anlama becerisinin ilköğretim ikinci kademe matematik dersindeki akademik başarıya etkisi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 2(4), 52-66.
- Gümüşeli, A.İ. (2004). Ailenin katılım ve desteğinin öğrenci başarısına etkisi. *Özel Okullar Birliği Bülteni*, 2(6), 14-17.
- Günbayı, İ. ve Tokel, A. (2015). Teknik ve meslek liselerinde meslek derslerinin etkililiğine ilişkin yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 59-73.
- Güneş, V. (2010). *Spor lisesi ve farklı liselerdeki öğrencilerin atılganlık düzeyleri ile akademik başarılarının incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Güven, G. ve Sülün, Y. (2012). Bilgisayar destekli öğretimin 8.sınıf fen ve teknoloji dersindeki akademik başarıya ve öğrencilerin derse karşı tutumlarına etkisi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 9(1), 68-79.
- Hacıfazlıoğlu, Ö., Kararımak, Ö. ve Öztapak, M. (2015). Göç olgusu bağlamında lise öğrencilerinin aile profilleri ve akademik başarı durumları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(24), 81-97.
- Hangül, T. ve Üzel, D. (2010). Bilgisayar destekli öğretimin (bdö) 8. sınıf matematik öğretiminde öğrenci tutumuna etkisi ve BDÖ hakkında öğrenci görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 4(2), 154-176.
- Harmandar, İ.H. (2004). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Heper, E. (2012). *Spor bilimleri ile ilgili kavramlar ve sporun tarihsel gelişimi*. (1. Basım). Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.

- Kangalgil, M., Hünük, D. ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, Lise Ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 17(2), 48-57.
- Kapıkıran, Ş. ve Özgüngör, S. (2009). Ergenlerin sosyal destek düzeylerinin akademik başarı ve güdülenme düzeyi ile ilişkileri. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 16(1), 21-30.
- Karadeniz, C.B. (2013). Öğretmenlerin 4+ 4+ 4 zorunlu eğitim sistemine ilişkin görüşleri. *Eğitim Bilim Toplum*, 10(40), 34-53.
- Karakaya, İ. ve Kutlu, Ö. (2002). Ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve yerleştirme sınavının yordama geçerliğine ilişkin bir araştırma. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 1(2), 235-247.
- Karapınar, Y. (2007). Spor liselerinde öğrenim gören öğrencilerin okula giriş nedenleri ve mesleki beklentilerinin araştırılması. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Keçeli-Kaysılı, B. (2008). Akademik başarının artırılmasında aile katılımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9(1), 69-83.
- Kılıçaslan, U. (2015). Spor lisesi ile diğer liselerde öğrenim gören öğrencilerin bazı motorik özelliklerinin karşılaştırılması: Trabzon ili örneği. Yayımlanmamış yüksek Lisans Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kocaoğlu, G.A. (2012). Web tabanlı yazılım olan vitamin programının öğrencilerin fen ve teknoloji dersindeki başarılarına ve tutumlarına etkisi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kumandaş, H. ve Kutlu, Ö. (2014). Yükseköğretime öğrenci seçmede ve yerleştirmede kullanılan sınavların oluşturduğu risk faktörlerinin okul başarısı üzerindeki etkileri. *Türk Psikoloji Dergisi*, 29(74), 15-31.
- Kurtuluş, N. (2012). Yaratıcı düşünmeye dayalı öğretim uygulamalarının bilimsel yaratıcılık bilimsel süreç becerileri ve akademik başarıya etkisi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- MEB.(2009) *Milli eğitim bakanlığı spor liseleri yönetmeliği*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Metin, M. (2013). Öğrencilerin seviye belirleme sınavındaki başarısına etki eden unsurların farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 67-83.

- Nartgün, Ş. ve Çakır, M. (2014). Lise öğrencilerinin akademik başarılarının akademik güdülenme ve akademik erteleme eğilimleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 379-391.
- Nebioğlu, D. (2006). *Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları ve Planlaması Denetimi*. (2. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özbaş, M. (2013). Genel lise ve fen lisesi öğrencilerinin ortaöğretimde fırsat ve imkân eşitliğine yönelik algılarının incelenmesi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(10), 1-18.
- Özkan, M. (2015). Öğretmen yetiştiren programların giriş taban puanlarıyla kpss ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(19), 179-303.
- Ramazanoğlu, F., Karahüseyinoğlu, M.F., Demirel, E.T., Ramazanoğlu, M.O. ve Altungül, O. (2005). Sporun toplumsal boyutlarının değerlendirilmesi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 153-157.
- Sağır, T., Zahal, O. ve Gürpınar, E. (2013). Müzik öğretmenliği programı yetenek sınavlarında YGS puanları ile müzik alanı puanları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 10(1), 541-554.
- Sevindik, H. (2009). *Akademik başarı puanlarının seviye belirleme sınavı (SBS) 2008 puanları ile ilişkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sönmez, T. ve Sunay, H. (2004). Ankara'daki ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersinin sorunlarına ilişkin bir inceleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 162.
- Şişman, M. (2012). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. (5. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Taşkaya, S.M. (2012). Nitelikli bir öğretmende bulunması gereken özelliklerin öğretmen adaylarının görüşlerine göre incelenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33, 283-298.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü. (2014). *Güzel sanatlar liseleri ile spor liselerine öğrenci alınmasına ilişkin genelge*. https://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_06/03032915_gzelsanatlarselervesporlselerrencalemi.pdf Erişim tarihi: 05.12.2016.
- Tugan, S.E. (2015). Lise öğrencilerinde sınav kaygısı ve akademik başarı ilişkisi. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 3, 98-106.

- Ünlü, H. ve Aydos, L. (2007). Öğretmen görüşlerine göre; beden eğitimi derslerinde öğretmenlerin ve öğrencilerin tercih ettikleri öğretim yöntemleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 71-81.
- Yenilmez, K. ve Duman, A. (2008). İlköğretimde matematik başarısını etkileyen faktörlere ilişkin öğrenci görüşleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 19, 251-268.
- Yıldırım, İ. (2000). Akademik başarının yordayıcısı olarak yalnızlık, sınav kaygısı ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 167-176.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı Ferhat ÇAKIR
Doğum Yeri ve Tarihi Keçiborlu 12.10.1979

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu
Tezli Yüksek Lisans Öğrenimi
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu